

Lehiaren
Euskal Agintaritza
Autoridad Vasca
de la Competencia

EAE-KO 2025EKO LAGUNTZA PUBLIKOEN TXOSTENA

LEHIAREN EUSKAL KONTSEILUA
LEA/AVC 839-PROM-2025

Osoko bilkura:

Ainara Herce San Martín, kontseiluburua

Enara Venturini Álvarez, kontseilukidea

Noemí Angulo Garzaro, idazkaria

Lehiaren Euskal Kontseiluak (LEK/CVC), adierazitako osaerarekin, honako txosten hau onetsi du 2025eko irailaren 29ko bileran, EAEko laguntza publikoei dagokienez.

AURKIBIDEA:

I.	SARRERA	3
II.	LAGUNTZA PUBLIKOAK: KONTZEPTUA ETA MOTAK	4
1.	Laguntza kontzeptua	4
2.	Enpresa kontzeptua	5
3.	Laguntza bateragarriak (107. artikulua 2. eta 3. apartatuak)	5
4.	Jakinarazi behar ez diren laguntzak	7
4.1.	<i>De minimis</i> laguntzak	7
4.2.	Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendua	10
III.	ALDERDI METODOLOGIKOAK	11
1.	SARIn bidez komunikatutako laguntzak	12
2.	Aldi baterako esparruei atxikitako laguntzak	13
2.1.	COVID-19aren aldi baterako esparrua	14
2.2.	Krisiaren eta Trantsizioaren aldi baterako esparrua	15
IV.	ANALISI ESTATISTIKOA	16
1.	EAEko laguntza erregularren bilakaera. 2015-2024	16
1.1.	Jakinarazitako laguntzak	19
2.	Espainiarekin eta Europar Batasunarekin alderaketa. 2015-2022	21
2.1.	COVID-19aren laguntza erregularrak eta Krisiaren aldi baterako esparrua	23
2.2.	Gainerako laguntza erregularrak	24
3.	<i>De minimis</i> laguntzak	29
V.	ESTATU-LAGUNTZEN ARLOKO BERRITASUNAK EB-N	30
1.	Nekazaritzako <i>de minimis</i> Erregelamendua	30
2.	Industria Garbiaren aldeko Ituna bultzatzeko estatu-laguntzen esparrua (CISAF)	31
3.	Europako Batzordeak laguntzei buruz hartutako garrantzi bereziko erabakiak	32
4.	Kontsulta publikoak	33
4.1.	IEOZen berrikuspena, etxebizitza eskuragarriko sarbideari heltzeko	33
4.2.	Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendu orokorraren berrikuspena	33
VI.	ONDORIOAK	34

I. SARRERA

- (1) Europar Batasunaren lehia-politikaren helburu nagusia da barne-merkatuaren funtzionamendu egokia bermatzea. Horretarako, Batasunak hainbat tresna ditu, hala nola antitrust arauak, enpresen arteko kontzentrazio-eragiketak kontrolatzeko arauak eta estatu-laguntzei edo laguntza publikoei buruzko arauak.

Azken horien xedea da estatuak bidegabeko esku-hartzerik ez egitea; izan ere, enpresa edo sektore jakin batzuen alde egitean, faltsutu egin liteke lehia, edo faltsutzeko mehatxua egin, eta kaltetu egin liteke estatu kideen arteko merkataritza. Hala ere, laguntzak baimenduta daude interes orokorreko helburu jakin batzuek –betiere egiaztatu beharrekoak– justifikatzen dituztenean (aberastasun-adierazle txikiak dituzten eskualdeak garatzeko, adibidez).

Laguntza publikoak kontrolatzeko arduradun nagusia Europako Batzordea da, hala araudiaren nola gauzatzearen aldetik.

- (2) Gaur egungo testuinguruan, pandemiak eta nazioarteko gatazkek eragindako krisi ekonomikoaren ondoren, eta Europak erronka geopolitiko, teknologiko eta ingurumen-erronka handiak dituela, laguntza publikoak bihurtu dira Administrazioek susperraldi ekonomikoa sustatzeko eta sektore zaurgarrienei laguntzeko erabiltzen duten erreminta nagusietako bat. Onura horiek gauzatzeko, esku-hartze publikoko neurriek merkatuetako lehia ahalbidetu behar dute ahal den guztietan, eta horretarako ezinbestekoa da ekonomiaren erregulazio efizienterako printzipioak oinarritzat hartzea (premia eta proportzionaltasuna).

- (3) Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionalak (MLBN) urtero egiten du Espainian emandako laguntza publikoei buruzko txosten bat, Lehia Defendatzeko Legearen 11.2 artikulua aplikatuz¹.

MLBNk argitaratutako azken txostena Espainiako 2024ko laguntza publikoei buruzkoa da (IAP/CNMC/001/24)², non 2022ari buruzko laguntzen datu estatistikoak jasotzen dituen.

- (4) Bestalde, Lehiaren Euskal Agintaritzak (LEA/AVC) oso interesgarritzat jo du EAEn emandako laguntza publikoak aztertzea eta urtero laguntza horien jarraipena egitea.

Txosten hau LEA/AVCk argitaratzen duen bosgarrena da, 2021ean urteko jarraipen hori egiten hasi zenetik, eta helburu hauek ditu:

- laguntza publikoen arau-esparrua hobeto ezagutzen laguntzea,
- Euskal Autonomia Erkidegoak (EAE) 2024an emandako estatu-laguntzen analisi estatistikoa egitea eta 2015etik 2024ra bitartean izandako bilakaera aztertzea,

¹ 15/2007 Legea, uztailaren 3koa, Lehia Defendatzeko <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-12946>

² <https://www.cnmc.es/sites/default/files/5681433.pdf>

- konparazio bat egitea Espainiarekin eta Europar Batasuneko estatu kideekin, 2015-2022 aldiari dagokionez.

II. LAGUNTZA PUBLIKOAK: KONTZEPTUA ETA MOTAK

1. Laguntza kontzeptua

- (5) Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuak (EBFT) berak arautzen ditu laguntza publikoak edo estatu-laguntzak, 107. artikulutik 109. artikulura bitartean. Hala ere, ez du horien definiziorik ematen; aitzitik, horien debekutik abiatzen da, 107.1 artikuluan jasotzen den bezala:

Tratatuek besterik xedatzen dutenean izan ezik, estatu kideek emandako laguntzak edo Estatuko funtsen bidez emandakoak, edozein modutakoak izanda ere, barne-merkatuarekin bateraezinak izango dira estatu kideen arteko trukaketei eragiten dieten heinean, baldin eta, zenbait enpresa edo ekoizpenen alde eginez, lehia faltsutzen badute edo faltsutzeko modukoak badira.

- (6) Hala ere, kontuan izanik laguntzarik eman gabe ezinezkoa dela plan eta politika publikoak ezartzea, EBFTk, 107. artikuluen 2. eta 3. apartatuetan, barne-merkatuarekin bateragarritzat jo daitezkeen laguntzak xedatzen ditu.
- (7) Definizio zehatzik ez dagoen arren, Europako Batzordeak eta Europar Batasuneko Justizia Auzitegiaren (EJJA) jurisprudentziak zehaztu egin dituzte laguntza kontzeptua konfiguratzeko behar diren elementuak. Horretarako, lau baldintza metagarri hauek eskatzen dira:

a) **Estatuek eman behar dute laguntza, edo estatuaren funtsen kontura eman behar da;** bestela esanda, baliabide publikoen transferentzia bat egongo da.

b) **Laguntzak onura ekonomikoa ekarri behar dio jasotzen duenari;** hau da, enpresari eman behar dio bere ohiko jardueran lortuko ez zukeen abantaila ekonomikoa (adibidez, finantzaketa-lerro publikoetarako sarbide pribilegiatua izatea edo lursail publikoak merkatukoak baino prezio merkeagoan erostea).

c) **Laguntzak izaera selektiboa izan behar du enpresa edo ekoizpen jakin batzuentzako;** hau da, laguntzak hautsi egin behar du enpresa jakin batzuen eta haien lehiakideen arteko oreka. Hain zuzen ere, izaera selektibo horrek bereizten ditu laguntza publikoak eta «irismen orokorreko neurriak»: azken horiek lirateke herrialde bateko sektore ekonomiko guztietako enpresei automatikoki aplikatzen zaizkienak (adibidez, nazio-mailako neurri fiskal gehienak).

d) **Eragina izan dezake estatu kideen arteko merkataritza-trukeetan.** EBFTk adierazten du merkatu erkidearekin bateraezinak direla lehia faltsutzen duten edo faltsutzeko mehatxua egiten duten «estatu-laguntzak» direlakoak, estatu kideen arteko merkataritza-trukeei eragiten dieten neurrian. Izan ere, herrialde bateko enpresek laguntza publikoak jasotzen badituzte, desitxuratu egiten da merkatuen funtzionamendu librea, beste estatu kide batzuetako enpresak ezin baitira berdintasun-baldintzetan lehiatu, edo zaildu egiten baita haien lehia.

2. Enpresa kontzeptua

- (8) Estatu-laguntzen modernizazioaren testuinguruan, Europako Batzordeak estatu-laguntzaren kontzeptuari buruzko komunikazioa onetsi zuen, EBFTren 107. artikuluko 1. apartatuan xedatutakoaren arabera (2016/C 262/01)³. Bertan adierazten denez, estatu-laguntzei buruzko arauak aplikatzen dira soilik laguntza-neurriaren onuraduna enpresa bat denean.
- (9) Komunikazio horren arabera, **enpresa bat da jarduera ekonomiko bat gauzatzen duen entitate bat, edozein direla ere bere estatutu juridikoa eta finantzatzeko modua**. Entitate jakin bat enpresa gisa sailkatzea, beraz, bere jardueren izaeraren mende dago erabat. Printzipio orokor horrek hiru ondorio garrantzitsu ditu:
- Lehenik eta behin, entitateak bere legeria nazionalaren arabera duen estatutu juridikoa ez da erabakigarria. Adibidez, legeria nazionalaren arabera kirol-elkarte edo -kluba den entitatea enpresatzat har daiteke EBFTren 107. artikuluko 1. apartatuaren arabera. Gauza bera gertatzen da formalki Administrazio publikoaren parte den entitate batekin. Irizpide garrantzitsu bakarra hau da: entitateak jarduera ekonomiko bat gauzatzen duen ala ez.
 - Bigarrenik, estatu-laguntzei buruzko arauen aplikazioa ez dago entitatea mozkinak sortzeko helburuarekin sortu izanaren mende. Irabazi-asmorik gabeko entitateek ere eskain ditzakete ondasun eta zerbitzuak merkatu batean. Hala gertatzen ez den kasuetan, irabazi-asmorik gabeko entitateak estatu-laguntzen kontrol-eremutik kanpo egongo dira.
 - Hirugarrenik, entitate bat enpresa gisa sailkatzea jarduera espezifiko batekin lotzen da beti. Jarduera ekonomikoak eta ez-ekonomikoak egiten dituen entitatea enpresatzat hartuko da soilik lehenengoei dagokienez.

3. Laguntza bateragarriak (107. artikuluen 2. eta 3. apartatuak)

- (10) Aipatu bezala, EBFTren 107. artikuluen 2. eta 3. apartatuek barne-merkatuarekin bateragarritzat jo daitezkeen laguntzak ezartzen dituzte.
- (11) **107. artikuluen 2. apartatuan** jasotako kasuetan, **estatu-laguntzen bateragarritasuna automatikoa da**. Kasu horietan, EBFTk erabaki du laguntzen zilegitasuna zuzenean zehaztea. Ezohiko egoerei, elkartasun edo premia bereziko arrazoiei erantzuten diete.

2. Barne-merkatuarekin bateragarriak izango dira:

a) *banakako kontsumitzaileei emandako gizarte-laguntzak, produktuen jatorrian oinarritutako bereizkeriarik gabe ematen badira;*

³ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=ES)

b) hondamendi naturalek edo salbuespeneko beste gertaera batzuek sortutako kalteak konpontzeko emandako laguntzak;

c) Alemaniako Errepublika Federaleko zenbait eskualdetako ekonomiaren alde egiteko emandako laguntzak, Alemaniak izandako banaketaren ondorioz sortutako desabantaila ekonomikoak orekatzeko beharrezkoak diren heinean, orduko banaketaren eraginpean dauden eskualdeetan. Lisboako Tratatu indarrean jarri eta bost urtera, Kontseiluak, Batzordeak proposaturik, letra hau indarrrik gabe uzteko erabakia hartu ahal izango du.

- (12) **EBFTren 107. artikulua 3. apartatuak laguntzak zilegi diren kasuak jasotzen ditu, Europako Batzordeak baimentzen dituen heinean.** Barne-merkatuarekin duten bateragarritasuna ez da automatikoa, aurreko kasuetan bezala.

- a) Bizi-maila nabarmen apala duten eskualdeetako, edo azpienplegu-egoera larria jasaten duten eskualdeetako ekonomia garatzeko laguntzak, baita 349. artikuluan jasotako eskualdeetako ekonomia garatzeko laguntzak ere, egitura, ekonomia eta gizarte aldetik duten egoera aintzakotzat hartuta;*
- b) Europarentzat interes erkidekoa den proiektu garrantzitsuren bat sustatzeko laguntzak, edo estatu kideren bateko ekonomiaren nahasmendu larriren bat konpontzeko laguntzak;*
- c) jarduera edo eskualde ekonomiko jakin batzuen garapena sustatzeko laguntzak, baldin eta trukaketen baldintzak interes erkidearen kontra jartzen ez badira;*
- d) kultura sustatu eta ondarea zaintzeko laguntzak, Batasuneko trukaketetarako eta lehiarako baldintzak interes erkidearen kontra jartzen ez badira;*
- e) Kontseiluak Batzordearen proposamenaren gainean hartutako erabakiz zehaztutako gainerako laguntza-motak.*

- (13) 107. artikulua 3.b apartatuaren aplikazioaren adibideen artean, bi hauek dauzkagu: batetik, COVID-19aren aldi baterako esparrua, pandemiaren ondorioz ekonomian izandako nahasmendu larriak konpontzeko helburuarekin onetsia; bestetik, Ukrainarako Europar Batasunaren (EB) aldi baterako esparrua, Errusiak Ukraina inbaditzearen testuinguruan ekonomia babesteko onetsia (Krisiaren eta Trantsizioaren aldi baterako esparrua). Aurrez, antzeko neurriak hartu ziren mundu mailako 2008ko finantza-krisiaren testuinguruan, finantza-entitate jakin baten porrotaren ondorioz finantza-sistema osoan zeharkako ondorio negatibo garrantzitsuak saihesteko.

- (14) **107. artikulua 3. apartatuko laguntzak** barne-merkatuarekin bateragarritzat jo ahal izateak, printzipioz, esan nahi du laguntza horiek **Batzordeari jakinarazi behar zaizkiola eta gauzatu aurretik baimendu egin behar direla;** horri laguntzaren etete-ondorioa esaten zaio⁴. Jakinarazpenik egiten ez bada edo laguntzak aurretiazko baimenik gabe gauzatzen badira, laguntzak legez kanpokoak bihurtzen dira automatikoki, eta Batzordeak ikerketa-prozedurak hasi ditzake. Prozedura horiek, askotan, laguntzak berreskuratzeko erabakiarekin amaitzen dira;

⁴ KONTSEILUAREN 2015eko uztailaren 13ko (EB) 2015/1589 ERREGELAMENDUAREN 3. artikulua, Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuaren 108. artikulua aplikatzeko arau xeheak ezartzen dituenak. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1589>

hau da, legez kanpoko laguntzen onuradunek jasotako zenbatekoak itzuli behar dizkiote estatuari.

4. Jakinarazi behar ez diren laguntzak

- (15) Bi salbuespen daude aurretiaz jakinarazteko beharrari dagokionez –eta, beraz, laguntzaren etete-ondorioari dagokionez–. Hain zuzen ere, *de minimis* izeneko laguntzak eta Kategorien arabeko salbuespenen Erregelamenduari bildutako laguntzak.

4.1. *De minimis* laguntzak

- (16) Europako Batzordearen iritziz, estatu kideek beren enpresei emandako laguntza batzuk **ez dira estatu-laguntza**, lehiarengan dituzten ondorioak mugatuak direlako; horregatik, *de minimis* laguntza gisa sailkatzen dira.

Testuinguru horretan sartzen dira 2023/2831 Erregelamendua⁵, 2023/2832 Erregelamendua⁶, 1408/2013 Erregelamendua (2024/3118 Erregelamenduak aldatua)⁷ eta 717/2014 Erregelamendua (2023/2391 Erregelamenduak aldatua)⁸. Arau horiek salbuetsi egiten dituzte zenbateko txikia daukaten laguntzak EBko estatu-laguntzen kontroletik, ez dutelako eraginik merkatu bakarreko lehiari eta merkataritzan. Haien aplikazio-eremuak eta indarraldia koadro honetan daude jasota.

⁵ (EB) 2023/2831 ERREGELAMENDUA, BATZORDEARENA, 2023ko abenduaren 13koa, Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuaren 107. eta 108. artikulua *de minimis* laguntzei aplikatzeari buruzkoa. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302831

⁶ (EB) 2023/2832 ERREGELAMENDUA, BATZORDEARENA, 2023ko abenduaren 13koa, Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuaren 107. eta 108. artikulua interes ekonomiko orokorreko zerbitzuak ematen dituzten enpresei emandako *de minimis* laguntzei aplikatzeari buruzkoa. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302832

⁷ (EB) 2024/3118 ERREGELAMENDUA, BATZORDEARENA, 2024ko abenduaren 10ekoa, zeinaren bidez aldatzen baita (EB) 1408/2013 Erregelamendua, Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuaren 107. eta 108. artikulua nekazaritza-sektoreko *de minimis* laguntzei aplikatzeari buruzkoa. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202403118

⁸ (EB) 2023/2391 ERREGELAMENDUA, BATZORDEARENA, 2023ko urriaren 4koa, zeinaren bidez aldatzen baitira (EB) 717/2014, (EB) 1407/2013, (EB) 1408/2013 eta (EB) 360/2012 erregelamenduak, arrantzako eta akuikulturako produktuak eraldatu eta merkaturatzeko *de minimis* laguntzei dagokienez, eta (EB) 717/2014 Erregelamendua, enpresa bakar bati emandako *de minimis* laguntzen zenbateko osoari, haren aplikazio-aldiari eta beste gai batzuei dagokienez. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302391

1. koadroa. *De minimis* erregelamenduak

(EB) Erregelamendua	Eremua	Hasiera-data	Amaiera-data
2023/2831	Orokorra	2024ko urtarrilaren 1a	2030eko abenduaren 31
2023/2832	Interes ekonomiko orokorreko zerbitzuak (IEOZ) ⁹	2024ko urtarrilaren 1a	2030eko abenduaren 31
1408/2013	Nekazaritza (ekoizpen primarioa)	2024ko abenduaren 16a	2032ko abenduaren 31
717/2014	Arrantza eta akuikultura (ekoizpen primarioa)	2023ko urriaren 26a	2029ko abenduaren 31

(17) **Aplikazio-eremuari** dagokionez, aipatu behar da (EB) 2023/2831 *de minimis* Erregelamendua (**Araubide orokorra**) enpresa guztiei aplikatzen zaiela, kasu hauetan izan ezik:

- Nekazaritzako produktuen eta arrantzako nahiz akuikulturako produktuen ekoizpen primarioa; eta
- Nekazaritzako produktuen eraldaketa eta merkaturatzea, laguntza ematen denean ekoizle primarioengan izango duen eragina dela-eta.

(18) **Nekazaritzako** (EB) 1408/2013 *de minimis* Erregelamendua eremu hauei aplikatzen zaie:

- 1408/2013 Erregelamendua: nekazaritzako produktuen ekoizpen primarioa.
- 2023/2831 Erregelamendua: nekazaritzako produktuen eraldaketa eta merkaturatzea.

(19) **Arrantzako** (EB) 714/2014 *de minimis* Erregelamendua

- 717/2014 Erregelamendua: arrantzako eta akuikulturako produktuen ekoizpen primarioa.
- 2023/2831 Erregelamendua: arrantzako eta akuikulturako produktuen eraldaketa eta merkaturatzea.

(20) Gainera, *de minimis* laguntzen erregelamendu guztietan, honako kasu hauek haien aplikazio-eremutik kanpo geratuko dira:

- a) Laguntzaren zenbatekoa finkatzen denean erositako edo merkaturatutako produktuen prezioaren edo kantitatearen arabera;

⁹ Interes ekonomiko orokorreko zerbitzuak (IEOZ) agintarien iritzian herritarrentzat garrantzi berezikoak diren jardura ekonomikoak dira, merkatuak bere kabuz eskainiko ez lituzkeenak; edo, esku-hartze publikorik ez balego, baldintza desberdinetan eskainiko lituzkeenak. IEOZen ohiko adibideak dira garraio-sareak, posta-zerbitzuak eta gizarte-zerbitzuak.

IEOZ zerbitzuak ematen dituzten enpresentzako *de minimis* laguntzen kasuan, kontuan hartu behar da beharrezkoa dela aurretiaz lege-mailako adierazpen bat egitea baldintza hori aitortzeko.

- b) Esportazioarekin lotutako jarduerak; eta
- c) Laguntza jasotzeko baldintza denean produktu eta zerbitzu nazionalak erabiltzea, inportatutako produktu eta zerbitzuen orde.

- (21) Enpresa bat **hainbat jarduera-sektoretan aritzen bada lanean**, eta sektore horiei *de minimis* laguntza-erregelamendu desberdinak aplikatzen bazaizkie, enpresa erregelamendu horietako batera baino gehiagotara bildu ahal izango da, baldin eta bitarteko egokien bidez bermatzen bada –adibidez, jardueren banaketaren edo kostuen bereizketaren bidez– laguntzek ez dietela mesede egiten baztertutako jarduerari, eta ez dituztela urratzen jarduera-sektore bakoitzari esleitutako *de minimis* muga maximoak.
- (22) **Zenbatekoaren mugari** dagokionez, muga hori aplikatuko zaio Administrazio edo entitate publiko guztiek epealdi jakin batean enpresa bakar bati eman diezazkioketen laguntzen guztizkoari. Beheko koadroan, Erregelamendu bakoitzean finkatutako mugak jasotzen dira.

2. koadroa. Zenbatekoaren mugak

Erregelamendua	Gehieneko zenbatekoa	Epealdia
2023/2831 Erregelamendua (orokorra)	300.000 €	3 urte
2023/2832 Erregelamendua (IEOZ)	750.000 €	3 urte
1408/2013 Erregelamendua (nekazaritzako ekoizpen primarioa)	50.000 €	3 urte
717/2014 Erregelamendua (arrantzako eta akuikulturako ekoizpen primarioa)	40.000 €	3 ekitaldi fiskal

Araubide orokorrari, IEOZari eta nekazaritzari buruzko erregelamenduen kasuan, erreferentziazat hartzen dira *de minimis* laguntza bakoitza eman aurreko hiru urteak, datatik data, ordainketa-data edozein dela ere; eta, beraz, modu jarraituan egiten da zenbaketa.

- (23) Beste **laguntza batzuekin metatzeari** dagokionez, baldintza hauek ezartzen dira:
- a) 2023/2831 Erregelamenduaren (araubide orokorra) arabera emandako laguntzak metatu egin daitezke 2023/2832 Erregelamenduak araututako IEOZ *de minimis* laguntzekin.
 - b) *De minimis* laguntza-erregelamendu guztien bidez emandako laguntzak metatu egin daitezke kategorien arabera salbuespen-erregelamendu baten edo Europako Batzordeak hartutako erabaki baten arabera emandako estatu-laguntzekin, baldin eta *de minimis* laguntza ezin bazaie esleitu diruz laguntzeko moduko kostu espezifiko berberei edo metaketak ez badu gaintzen salbuespen-erregelamenduaren edo erabaki horren arabera kasu bakoitzerako dagokion laguntza-zenbatekorik handiena.
- (24) *De minimis* laguntza-erregelamenduetan berriki egindako berrikuntzetako bat da jada ez dela nahitaezkoa enpresa onuradunek aurretiaz erantzukizunpeko adierazpena aurkeztea, edozein eremutan. **Egiaztapena** nahitaez egin behar da **Dirulaguntzen Datu-base Nazionalan (DDBN) kontsulta eginez**, Administrazio publikoek edo entitate publikoek orain arte enpresa bakoitzari emandako *de minimis* laguntza guztiak egiaztatzeko. Dirulaguntzen Datu-base Nazionalari kasuz

kasu egin behar zaio kontsulta hori, onuradun bakoitzarentzat; beraz, laginketa bidezko egiaztapenaren bidez ez da betetzen kontrol-betebehar hori.

4.2. Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendua

- (25) Jakinarazpenaren bigarren salbuespena Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendu Orokorrean (KSEO)¹⁰ jasotako kategorien multzorako da, edo nekazaritza-, basogintza- eta landa-eremuetarako (ABER)¹¹ eta arrantza- eta akuikultura-sektoreetarako (FIBER)¹² salbuespen-erregelamenduetan jasotako kasuetarako. Haien aplikazio-eremuak eta indarraldia koadro honetan daude jasota.

3. koadroa. Kategorien araberako salbuespenen erregelamenduak

(EB) Erregelamendua	Eremua	Hasiera-data	Amaiera-data
651/2014 (KSEO)	Orokorra	2014ko uztailaren 1a	2026ko abenduaren 31
2022/2472 (ABER)	Nekazaritza, basogintza eta landa-eremuak	2023ko urtarrilaren 1a	2029ko abenduaren 31
2022/2473 (FIBER)	Arrantza eta akuikultura	2023ko urtarrilaren 1a	2029ko abenduaren 31

- (26) Erregelamendu horiek eskakizun orokor batzuk eta eskakizun espezifiko batzuk ezartzen dituzte laguntza-kategoria jakin batzuetarako, eta aukera ematen diete Europar Batasuneko (EB) estatu kideei estatu-laguntzen kopuru handiak emateko proiektu eta jarduera ugariri, Europako Batzordearen aurretiazko baimena eskatu beharrik izan gabe. Eskakizun horiek betetzen dituzten laguntzak salbuetsita daude Batzordeari aurretiaz jakinarazpena egiteko betebeharretik; halakoek, jakinarazpenaren ordean, **a posteriori komunikazioa** egin beharko dute, salbuespenen erregelamenduetan ezarritako prozedurari jarraikiz, eta ez du etete-ondoriorik izango.

¹⁰ (EB) 651/2014 ERREGELAMENDUA, BATZORDEARENA, 2014ko ekainaren 17koa, zeinaren bidez adierazten den zenbait laguntza-kategoria bateragarriak direla barne-merkatuarekin, Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuen 107. eta 108. artikulua aplikatuz. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:02014R0651-20230701>

¹¹ (EB) 2022/2472 Erregelamendua, Batzordearena, 2022ko abenduaren 14koa, zeinaren bidez adierazten den nekazaritza- eta basogintza-sektoreetako eta landa-eremuetako laguntza-kategoria jakin batzuk bateragarriak direla barne-merkatuarekin, Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuen 107. eta 108. artikulua aplikatuz. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=celex%3A32022R2472>

¹² (EB) 2022/2473 Erregelamendua, zeinaren bidez adierazten den arrantzako eta akuikulturako produktuak ekoizten, eraldatzen eta merkaturatzen aritzen diren enpresentzako laguntza-kategoria jakin batzuk bateragarriak direla barne-merkatuarekin, Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuen 107. eta 108. artikulua aplikatuz. <https://eur-lex.europa.eu/ES/legal-content/summary/state-aid-fishery-and-aquaculture-sectors.html>

Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendua 2023an aldatu zen azken aldiz, estatu kideei erraztasunak emateko funtsezko sektoreei beharrezkoak diren laguntzak emateari begira, Itun Berdearen Industria Planarekin bat etorriz.

III. ALDERDI METODOLOGIKOAK

- (27) Txosten horretan jasotako datu estatistikoak honako hauei buruzkoak dira: (i) State Aid Reporting Interactive (SARI)¹³ datu-basean jasotako informazioa, zeinak Europako Batzordearen estatu-laguntzen markatzailea elikatzen duen¹⁴, eta (ii) aldi baterako esparruen arabera emandako laguntzak (COVID-19aren aldi baterako esparrua, eta Krisiaren eta Trantsizioaren aldi baterako esparrua, Errusiak Ukraina inbaditu ondoren ekonomiari laguntzeko neurriei buruzkoa [Krisiaren aldi baterako esparrua]), Euskal Autonomia Erkidegoko Dirulaguntzen Erregistro Orokorrean (EAE-DEO)¹⁵ jasoak.
- (28) 2025eko txosten honetan, jasota daude **EAE 2024an emandako laguntza publikoen datuak eta laguntza horiek 2015-2024 aldian izandako bilakaera**. Hala, nahiz eta 2023a izan estatu-laguntzen markatzaileak Europar Batasuneko estatu kide guztien datu finkatuak jasotzen dituen azken ekitaldia, EAEk jada kargatu ditu SARIn eta EAE-DEOn 2024an gauzatutako laguntzei dagozkien datuak; beraz, datu horiek dira txosten honetan jasoko direnak, LEA/AVCK EAEko laguntza publikoei buruz egindako azken txostenean jasotako informazioari jarraipena emanez¹⁶.

Hala ere, **EAEko laguntzak Espainiakoekin eta EBkoekin alderatzean**, txosten honetan **2015-2022 aldiari** buruzko datuak aztertuko ditugu, horiek baitira MLBNk Espainiako laguntza publikoei buruzko 2024ko txostenean argitaratu dituen azkenak.

¹³ Batzordearen (EE) 794/2004 Erregelamendua ezartzen duenez, estatu kideek estatu-laguntzetan dituzten gastuei buruzko urteko txostena aurkeztu behar diote Batzordeari. Hala, ekainaren 30a baino lehen, estatu kideek urteko txosten osoa aurkezten diote Batzordeari, jakinarazpen-epearen barruan. EAE, Eusko Jaurlaritzako Europako Gaiei Zuzendaritzari dagokio hori egitea.

¹⁴ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/scoreboard_en

¹⁵ Agintaritzaz eskudunek COVID-19aren aldi baterako esparru nazionalaren eta Krisiaren eta Trantsizioaren aldi baterako esparruaren arabera emandako laguntzak EBko araudiarekin bat datozela jotzen da, eta ez da beharrezkoa laguntzak eman dituzten Administrazioek banakako jakinarazpena egitea; aitzitik, estatuak globalki jakinarazten ditu. Beraz, EAEko Administrazioek aldi baterako esparru nazional horien bidez emandako laguntzak ez daude SARI datu-basean zehaztuta, EAEko Dirulaguntzen Erregistro Orokorrean baizik.

¹⁶

https://www.competencia.euskadi.eus/contenidos/tramita_informe/693_informe_ayudaspublicas/eu_def/adjunto_s/693-EAE-KO-2023ko-LAGUNTZA-PUBLIKOEI-BURUZKO-TXOSTENA-PDFA.pdf

1. SARlren bidez komunikatutako laguntzak

- (29) SARI datu-baseak bi laguntza-motari buruzko informazioa eskaintzen du: batetik, Europako Batzordeari jakinarazi zaizkion eta hark baimendu egin dituen laguntzei buruzkoa; bestetik, aurretiaz jakinarazi behar ez diren baina *a posteriori* komunikatu behar diren laguntzei buruzkoa. Neurri hauek ez dira sartzen: (i) *de minimis* laguntzak, EBk ez baititu estatu-laguntzatzat jotzen; (ii) interes ekonomiko orokorreko zerbitzuengatik (IEOZ) konpentsazioak, salbuespenezko kasuetan izan ezik; eta (iii) ekonomia orokorrean sustatzeko neurri ez-selektiboak (oro har aplikatzekoak diren araubide fiskalak).

EAren kasuan, aurrerago ikusiko dugun bezala, laguntza **gehien-gehienak** aurretiaz jakinarazteko betebeharretik salbuesitako laguntzak dira, gerora komunikatu beharrekoak, **Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamenduaren arabera** eman direnak.

- (30) **Laguntzen izaera** aintzat hartuta, bi multzo bereizten dira: laguntza erregularrak (finantza-sektorerazuzenduta ez dauden laguntza guztiak) eta krisiaren testuinguruan finantza-sektorerazuzendutako laguntzak (birkapitalizazioa, aktibo narriatuak babesteko edo erreskatatzeko neurriak, pasiboen gaineko bermeak eta bestelako likidezia-neurriak).

Txosten honetan jaso ditugun laguntza guztiak **laguntza erregularrak** dira.

- (31) Laguntza erregularren esparruan, bereizi behar dira laguntzari dagokionez baimendutako zenbatekoa (*approved amount*) eta benetan erabilitako zenbatekoa edo **gauzatutako gastua** (*used amount*). Azken horrekiko **kalkulatzen da laguntza-elementua**; izan ere, enpresen eta operadoreen alde aplikatutako neurriaren bolumen erreala adierazten du, onuradun horiek lortzen dituzten abantailak hobeto neurtuz¹⁷. Prezio korrontetan adierazten dira.

- (32) Estatu-laguntzak kostu bat edo diru-sarreraren galera bat dira agintaritzaz publikoentzat, eta onura bat hartzaileentzat; hala ere, laguntza-elementua, neurri handi batean, **erabilitako tresna motaren** arabera izaten da. Dirulaguntzen eskeman, adibidez, laguntza-elementua bat dator erabilitako zenbatekoarekin, baina horrek ez du zertan horrela izan beste tresna batzuetan. Europako Batzordearen metodologiarekin bat etorriz, kapital-partaidetzetarako, mailegu bigunetarako eta bermeetarako laguntza-elementua kalkulatzeko, onuradunaren irabazia hartu behar da kontuan, merkatuko baldintzei dagokienez.

Honako hauek dira gehien erabiltzen diren tresnak, laguntza-elementua kalkulatzeko dituzten berezitasunekin¹⁸:

¹⁷ Dena den, Administrazioak ezin baditu eman benetan erabilitako zenbatekoari buruzko azken datuak, gastu-konpromisoei buruzko datuak eman beharko dizkio Europako Batzordeari, hark «laguntza-elementua» bere metodologiarekin kalkulatu ahal izan dezan.

¹⁸ MLBN. 2024ko laguntza publikoei buruzko urteko txostena.

- **Zuzeneko dirulaguntza:** onuradunarentzako laguntza zuzena, dirulaguntza bidez edo pareko tresna baten bidez, hala nola interesetarako sorospena edo jabetza publikoaren salmenta edo alokairua merkatu-prezioetatik behera. Laguntza-elementua neurriaren zenbateko nominal gisa kalkulatzen da –edo benetako prezioaren eta merkatuko prezioaren arteko alde gisa, jabetza publikoaren salmentaren edo alokairuaren kasuan–.
- **Zerga-salbuespenak:** zerga-oinarriaren murrizketa, zerga-kuotaren kenkari, tasa edo gizarte-kotizazioen beherapen gisa kalkulatzen da laguntza, besteak beste. Laguntza-elementua onuradunak aurrezten duen zenbateko gisa kalkulatzen da.
- **Zerga-gerorapena:** zergen ordainketa zuzenean edo zeharka atzeratzea ahalbidetzen duen hornidura (amortizazio askea edo azkartua baimenduz, adibidez). Laguntza-elementua onuradunak lortzen duen interesen aurrezki gisa kalkulatzen da, gerorapenak irauten duen bitartean.
- **Kapitalean parte hartzea:** laguntza publikoa da estatua kapitalera atxikitzen bazaio, merkatuko irizpideak dituen inbertitzaile batek onartu ez dituen baldintza jakin batzuetan –errentagarritasuna, arriskua–. Laguntza-elementua kapital-eragiketaren balioaren eta merkatuan izango lukeen balioaren arteko aldea da.
- **Mailegu bigunak:** laguntzak izango dira onuradunari amortizazioan eta interesak ordaintzean interes-tasa baxuagoan ematen bazaizkio, betiere merkatuko baldintzak kontuan hartuta. Horregatik, laguntza-elementua maileguaren zenbateko nominala baino txikiagoa da (behar adina informazio ez balego, maileguaren nominalaren % 15 izango litzateke laguntza-elementua).
- **Bermeak:** sektore publikoak sektore pribatuko finantza-tresnei emandako abalak. Honela kalkulatzen da laguntza-elementua: onuradunak merkatuko baldintzei dagokienez interes-primetan aurrezten duena (kargarik eta komisiorik gabe). Horregatik, laguntza-elementua bermearen zenbateko nominala baino txikiagoa da (behar adina informazio ez balego, % 10 izango litzateke). Hala ere, bermea gauzatzen bada eta sektore publikoak kapital-ordainketei edo -galerei aurre egin behar badie, ordainketa edo galera horiek hartuko dira kontuan laguntza-elementuaren azken kalkulua egiteko.

2. Aldi baterako esparruei atxikitako laguntzak

- (33) 2008ko krisi ekonomiko eta finantzarioan gertatu zen bezala, Europako Batzordeak aldi baterako hainbat neurri onetsi zituen, EBko estatu-laguntzen indarreko araudia ezohiko egoerara egokitzeko, COVID-19 pandemiaren eta Errusiak Ukrainaren aurka egindako erasoaren ondorioz.
- (34) 2024an jada ez zegoen indarrean COVID-19aren aldi baterako esparrua, baina oraindik ere ordaindu egin dira esparru hori aplikatuz emandako laguntza batzuk. Bestalde, 2024an indarrean jarraitzen zuen Krisiaren aldi baterako esparruak, zero emisio garbiko industrian zko trantsiziorako beharrezkoak diren neurriak babestuz.

- (35) Aldi baterako esparruei dagokienez, adierazi behar da ez direla fundazio-tratatuetan jasotako arauak –bereziki, EBFTren 107. eta 109. artikulua– aldatzen dituzten tresnak, ez eta arau horien gainean egindako arau-garapenetan zehaztutakoak ere; besteak beste, ez dutelako arau-izaerarik. Nolanahi ere, neurri horiek garrantzi praktiko nabarmena dute, gorpuzten dutelako Europako Batzordeak salbuespenezko aldi horretan estatu-laguntzei buruz egingo duen interpretazioa.
- (36) EAEk emandako laguntzak –COVID-19aren aldi baterako esparruari eta Krisiaren aldi baterako esparruari bildutakoak– ez dira banaka erregistratzen SARIn; aitzitik, estatuak jakinarazten ditu, dagozkion aldi baterako esparru nazionalen bidez, eta EAE-DEOn jasotzen dira.

2.1. COVID-19aren aldi baterako esparrua

- (37) 2020ko martxoaren 19an, Europako Batzordeak COVID-19aren testuinguruko estatu-laguntzei buruzko aldi baterako esparrua¹⁹ onetsi zuen. Horri esker, estatu kideek aukera izan zuten koronabirusaren pandemiaren testuinguruan ekonomia babesteko. COVID-19aren aldi baterako esparruak –hainbat aldiz egin zaizkio aldaketak²⁰– eragin nabarmena izan zuen 2020ko eta ondorengo estatu-laguntzetan.

2022ko ekainaren 30era arte egon da indarrean, salbu eta zor-tresnak bihurtzeko eta berregituratzeko aukerak, hala nola beste laguntza-modu batzuetako maileguak eta bermeak (zuzeneko dirulaguntzak, esate baterako), horiek 2023ko ekainaren 30era arte aplikatu baitziren, eta inbertsioari eta kaudimenari laguntzeko neurriak, 2023ko abenduaren 31ra arte aplikatu baitziren.

- (38) Era berean, Espainiak aldi baterako esparru nazionala jakinarazi zion Europako Batzordeari, eta hark onetsi egin zuen. Esparru horrek ere hainbat aldaketa izan ditu, eta EBko aldi baterako esparruan onetsitako neurriak estatuan aplikatzekoak izatea zuen helburu²¹. Honako hauek dira erreferentziak:

- SA.56851 Erabakia. Jatorrizko aldi baterako esparru nazionala.

- SA.57019 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionalaren aldaketa (osasun-arloan eustea, zergak eta Gizarte Segurantzako kotizazioak geroratzea, plantilla-murrizketak saihesteko sorospenak).

- SA.58778 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionalaren aldaketa (8 urteko mailegu berrien bermeak eta luzatzea).

¹⁹ [COVID-19aren egungo agerraldiaren testuinguruan ekonomia babesteko estatu-laguntzako neurriei buruzko aldi baterako esparrua \(2020/C 91 I/01\).](#)

²⁰ Aldaketa guztiak hemen daude eskuragarri: https://portal.mineco.gob.es/es-es/economiayempresa/unidadmercado/competencia/Paginas/ART_CABECERA.aspx

²¹ Guztiak hemen daude eskuragarri: https://portal.mineco.gob.es/es-es/economiayempresa/unidadmercado/competencia/Paginas/ART_CABECERA.aspx

- SA.59196 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionalaren aldaketa (maileguen bermeak 8 urtera luzatzea eta 24 hilabeterako mailegurik eza).
- SA.60136 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionalaren aldaketa (osasun-arloan eusteko neurriak luzatzea).
- SA.59723 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionalaren aldaketa (estali gabeko kostu finkoengatik laguntzeko laguntzak).
- SA.61875 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionalaren aldaketa (luzapena, krisi-egoeran dauden I+G+Bko ETEak, atalaseak igotzea, zuzeneko laguntza bihurtzea eta jaulki berriak diren tresnen gaineko bermeak).
- SA.100974 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionalaren aldaketa (luzatzea eta atalaseak igotzea).
- SA.103291 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionala aldatzea (bermeak hedatzea).

- (39) Nahiz eta 2024an COVID-19aren aldi baterako esparrua jada ez zegoen indarrean, EAEn oraindik ere egin dira hari bildutako laguntza-ordainketa batzuk²².

2.2. Krisiaren eta Trantsizioaren aldi baterako esparrua

- (40) Hasiera batean, aurreikusita zegoen Krisiaren aldi baterako esparruaren indarraldia 2022ko abenduaren 31ra artekoa izatea, luzatzeko aukerarekin. Esparru horrek honako luzapen eta aldaketa hauek izan ditu:
- Europako aldi baterako esparruaren 1. aldaketa, 2022ko uztailaren 20koa²³. Laguntza-neurri gehigarriak sartu dira, REPowerEU Planarekin bat etorritik, eta 2023ko ekainaren 30era arte eman ahal izango dira. Gainera, zabaldu egin dira laguntza motak eta gehieneko zenbatekoak. Era berean, argitu egin dira gasaren eta elektrizitatearen kostuen igoerari aurre egin ahal izateko enpresentzako laguntzen baldintzak.
 - Europako aldi baterako esparruaren 2. aldaketa, 2022ko urriaren 28koa²⁴. Neurri guztien indarraldia 2023ko abenduaren 31ra arte luzatu zuen. Aldaketa horrek malgutasun handiagoa ematen die estatu kideei laguntza-araubideak diseinatzeko orduan, beren ekonomiaren beharretara egokituta eta trantsizio berdea sustatzen jarraituz.
 - **Krisiaren eta Trantsizioaren Europako aldi baterako esparrua**, 2023ko martxoaren 9koa²⁵. Estatu kideek zero emisio garbiko industria baterako trantsiziorako beharrezko

²² Zehazki, Bilakatu-Covid 19 programaren kargurako ordainketak.

²³ [Europako aldi baterako esparruaren 1. aldaketa](#)

²⁴ [Europako aldi baterako esparruaren 2. aldaketa](#)

²⁵ Krisiaren eta Trantsizioaren aldi baterako esparrua. Hemen eskuratu daiteke: <https://portal.mineco.gob.es/RecursosArticulo/mineco/economia/gum/ficheros/2023.03.17Marco%20Temporal%20Europeo.pdf>

neurriak babesten jarraitzeko aukera ematen du, 2025eko abenduaren 31ra arte. Gainera, ordura arte aplikatu beharreko neurri berriak txertatu ditu, zero emisio garbiko ekonomia baterako trantsizioarekin jarraitzeko.

- (41) Bestalde, Espainiak aldi baterako esparru nazionala jakinarazi zion Europako Batzordeari, eta hark onetsi egin zuen. Esparru horrek ere hainbat aldaketa izan ditu, eta EBko aldi baterako esparruan onetsitako neurriak eta haien aldaketak estatuan aplikatzekoak izatea zuen helburu. Jarraian zehazten dira.

- SA.102771 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionala, 2022ko ekainaren 20koa²⁶.

- SA.103941 Erabakia. Aldi baterako esparru nazionalaren aldaketa (atalaseak igotzea), 2022ko abuztuaren 18koa²⁷.

- SA.104884 Erabakia (luzatzea eta atalaseak igotzea), 2022ko abenduaren 12koa²⁸.

- SA.110430 Erabakia (bigarrenaz luzatzea eta atalaseak igotzea), 2023ko abenduaren 12koa²⁹.

- SA.114027 Erabakia (nekazaritza- eta arrantza-arloan luzatzea), 2024ko maiatzaren 23koa³⁰.

IV. ANALISI ESTATISTIKOA

1. EAEko laguntza erregularren bilakaera. 2015-2024

- (42) EAEEn emandako estatu-laguntzen zenbateko globala 342,36 milioi eurokoa izan da 2024an. BPGari dagokionez termino erlatiboetan, BPGaren % 0,35 dira 2024an.
- (43) Zenbateko horretan sartzen dira bai SARIn jasotako laguntzak, eta bai COVID-19aren aldi baterako esparrura eta Krisiaren aldi baterako esparrura bildutakoak. Oro har, **EAEko laguntza guztien % 4,8 bildu dira aldi baterako bi esparruetara** –COVID-19aren aldi baterako esparruari % 0,7 dagokio, eta Krisiaren aldi baterako esparruari % 4,1–.
- (44) Koadroan, laguntza erregularrek 2015-2024 aldian izandako bilakaera jasotzen da, bai eta haien **sailkapena** ere, **bi laguntza-mota handitan** bereizten baitira: **laguntza horizontalak**, zeinak ez dauden sektore ekonomiko jakin batzuetara mugatuta, **eta laguntza sektorialak**, zeinak sektore ekonomiko espezifikoetara zuzenduta dauden. Printzipioz, laguntza sektorialek ahalmen

²⁶ [Aldi baterako esparru nazionala \(SA.102771\)](#)

²⁷ [Aldi baterako esparru nazionalaren 1. aldaketa \(SA.103941\)](#)

²⁸ [Aldi baterako esparru nazionalaren 2. aldaketa \(SA.104884\)](#)

²⁹ [Aldi baterako esparru nazionalaren 3. aldaketa \(SA.110430\)](#)

³⁰ [Aldi baterako esparru nazionalaren 4. aldaketa \(SA.114027\)](#)

distortsionatzaile handiagoa dute laguntza horizontalek baino; horregatik, Europako Batzordeak laguntzen arloan duen helburuetako bat da laguntza sektorialen pisua murriztea.

Ikusten den bezala, BPGarekin lotutako laguntza erregularren bolumena handitzen joan da pixkanaka 2015etik 2024ra EAEn (2021ean izan ezik, orduan behera egin baitzuen). Horien barruan, laguntza horizontalak –zeinak ahalmen distortsionatzaile txikiagokoak diren– orotara emandako laguntzaren % 85,6 izan dira 2024an.

Era berean, nabarmentzekoa da EAEn laguntza sektorialek 2024an berriro handitu dutela BPGarekiko duten pisua, 2023an izandako beherakadaren ondoren, batez ere COVID-19aren aldi baterako esparrura eta Ukrainako aldi baterako esparrura bildutako laguntzen ondorioz, gehiago eragin baitzuten nekazaritzaren edo kulturaren sektorean.

4. koadroa. EAEko laguntza erregularren bilakaera (2015-2024)

	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Mill. €	% PIB	Mill. €	% PIB	Mill. €	% PIB	Mill. €	% PIB	Mill. €	% PIB	Mill. €	% PIB	Mill. €	% PIB	Mill. €	% PIB	Mill. €	% PIB	Mill. €	% PIB
AYUDAS REGULARES	125,06	0,18%	161,84	0,23%	191,03	0,26%	197,89	0,26%	198,66	0,25%	194,58	0,27%	203,23	0,23%	266,34	0,31%	326,75	0,35%	342,36	0,35%
AYUDA HORIZONTAL	112,18	0,16%	141,79	0,20%	152,19	0,21%	181,43	0,24%	192,20	0,24%	179,76	0,25%	156,90	0,20%	209,04	0,24%	295,69	0,32%	281,71	0,29%
AYUDA SECTORIAL	12,88	0,02%	20,06	0,03%	38,84	0,05%	16,47	0,02%	6,46	0,01%	14,82	0,02%	46,33	0,06%	57,30	0,07%	31,06	0,03%	60,65	0,06%

Fuente: elaboración propia a partir de los datos de SARI y RGS-CAE
Incluye las ayudas COVID-19 y del Marco temporal de Crisis

- (45) Hurrengo koadroan, **industriara eta zerbitzuetara bideratutako laguntza erregularren bilakaera** jasotzen da –nekazaritza izan ezik–, ikusten delarik 2024an pixka bat murriztu egin zirela iragan urtearekiko, BPGaren % 0,35etik % 0,34ra igaro baitziren. Praktikan, ia zenbateko osoa industrian eta zerbitzuetan biltzen da, nekazaritzarako laguntzak BPGaren % 0,01 baino ez baitira.

5. koadroa. EAEko industriara eta zerbitzuetara bideratutako laguntza erregularren bilakaera (2015-2024) (%/BPG)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% 0,18	% 0,23	% 0,26	% 0,26	% 0,25	% 0,27	% 0,26	% 0,28	% 0,35	% 0,34

Iturria: geuk egina, SARIren eta EAE-DEOren datuetan oinarrituta.

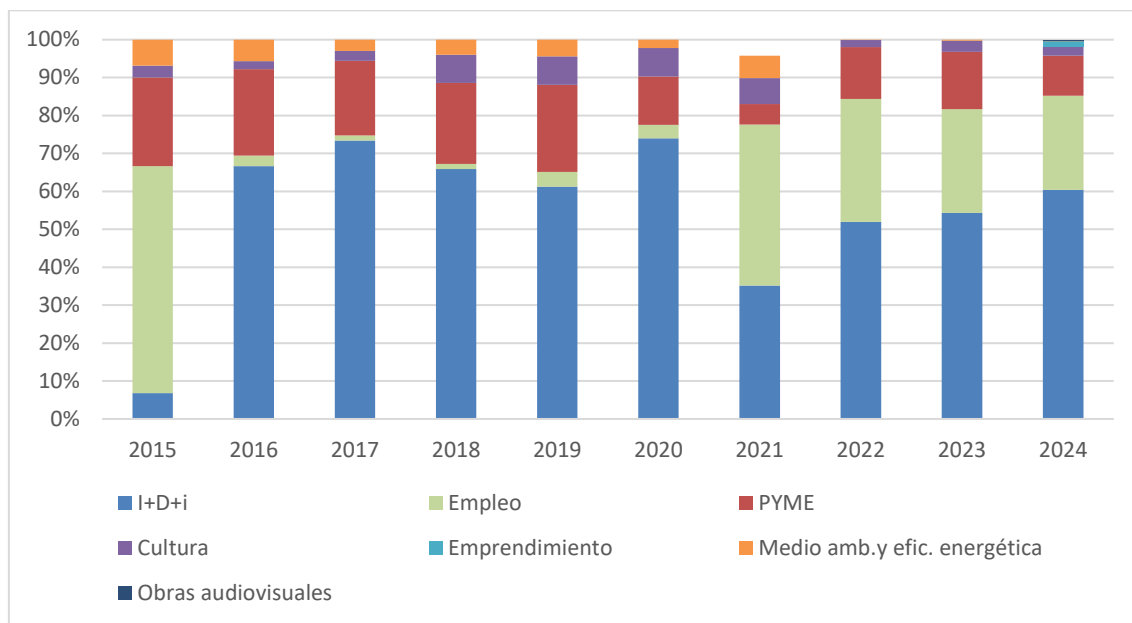
COVID-19aren eta Krisiaren aldi baterako esparruaren laguntzak barne hartzen ditu.

- (46) 2015-2024 aldian emandako **laguntza horizontalen helburuen arabeko banaketari** dagokionez, 1. grafikoan ikusten da enplegura bideratutako laguntzek oso pisu handia izan zutela 2015ean (% 59,9), eta hurrengo urteetan behera egin zutela, laguntzen ehunekorik handiena I+G+Bra bideratu baitzen. Hala ere, pandemiaren eta Ukrainako gerraren ondoriozko krisia zela eta, 2021etik aurrera indarra hartu dute berriro.

2024an, lehen-lehenik nabarmentzekoa da I+G+Bra bideratutako laguntzen pisu handia; izan ere, guztizkoaren % 60,4ra iristen dira. Ondoren, enplegura bideratutako laguntzak daude (% 24,8), bai eta ETEei (% 10,6) zuzendutakoak ere. Kulturarako eta ondarea kontserbatzeko laguntzak laguntza horizontalen % 2,4 dira; ingurumenaren eta energia-efizientziaren helburua,

berri, guztizkoaren % 0,26 da. Azkenik, nabarmentzekoa da bi helburu berri sartu direla: ekintzailatza (% 1,39) eta ikus-entzunezko lanak (% 0,16).

1. grafikoa. Laguntza horizontalaren bilakaera helburuen arabera EAEn (2015-2024)

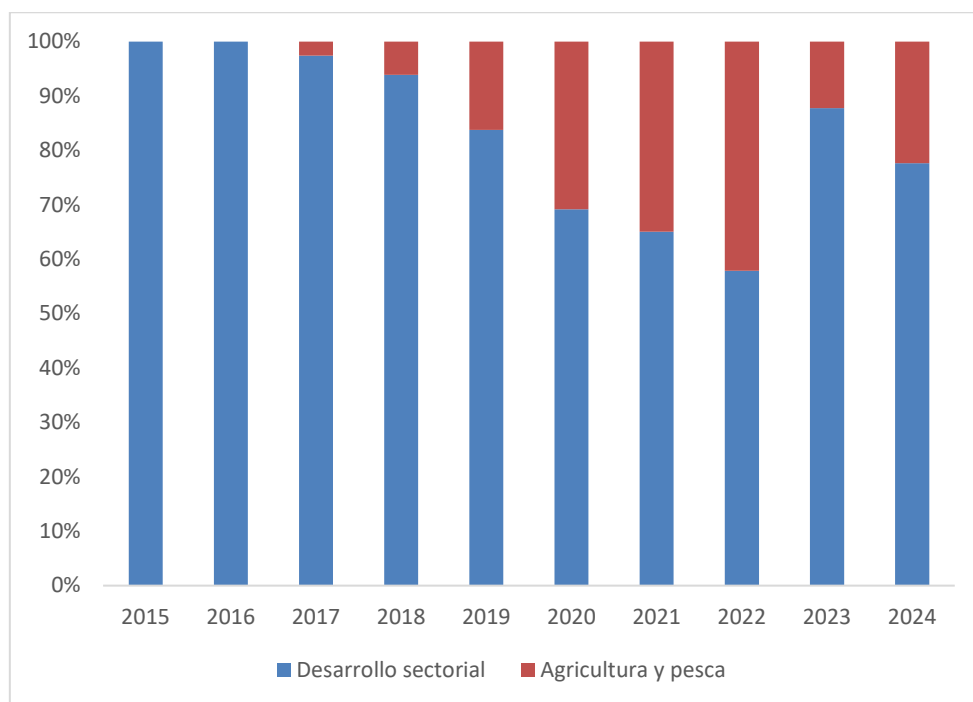
Iturria: geuk egina, SARIren eta EAE-DEOren datuetan oinarrituta.

COVID-19aren eta Krisiaren aldi baterako esparruaren laguntzak barne hartzen ditu.

(47) **Laguntza sektorialaren xedeari** dagokionez, emandako laguntza bi multzo handitan banatzen da: **(i) garapen sektoriala**, honako hauekin lotutako sektoreek jaso dituzten laguntzak biltzen dituen: manufaktura-industria; informazioa eta komunikazioak; jarduera artistikoak, jolasekoak eta entretenimendukoak; kultura-hezkuntza; jarduera zinematografikoak; jarduera profesional, zientifiko eta teknikoak; ostaturik gabeko gizarte-zerbitzuak eta liburuen edizioa; eta **(ii) nekazaritza eta arrantza**.

(48) 2. grafikoa ikus daitekeenez, garapen sektorialera bideratutako laguntzek askoz pisu handiagoa izan dute aldi osoan nekazaritza-sektorerantz zuzendutakoekin baino. Hala ere, 2019tik aurrera modu iraunkorrean handitu da nekazaritzara eta arrantzara bideratutako laguntzen ehunekoa, eta 2022an laguntza sektorial osoaren % 40 inguru izatera iritsi da. Urte horretan erregistratu da bi helburuen arteko dibertsifikazio handieneko puntua. 2023an, joeraren nolabaiteko atzerakada gertatu zen, garapen sektorialak gora egin baitzuen, eta 2024an murriztu egin da berriro; urte horretan, garapen sektorialera bideratutako laguntzen ehunekoa % 78ra iritsi da.

2. grafikoa. Laguntza sektorialaren bilakaera helburuen arabera EAEn (2015-2024)

Iturria: geuk egina, SARlren eta EAE-DEOren datuetan oinarrituta.

COVID-19aren eta Krisiaren aldi baterako esparruaren laguntzak barne hartzen ditu.

- (49) Azkenik, **laguntza-tresna** garrantzitsuenak jaso dira taula honetan. Honako hauek dira: (i) dirulaguntza / interesen hobaria, aldiko urte guztietan gehien erabiltzen den laguntza-tresna, 2020tik aurrera tresna horren bidez eman delarik laguntzaren % 90 baino gehiago; ii) mailegu/aurrerakin itzulgarria, beheranzko joera erakusten duena; eta iii) abantaila fiskala edo salbuespen fiskala, % 2tik beherako presentziarekin aldi osoan.

6. koadroa. EAEn erabilitako laguntza-tresnak (2015-2024)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dirulaguntza / Interesen hobaria	% 76,9 9	% 83,8 5	% 86,1 2	% 86,0 3	% 89,3 8	% 95,8 5	% 92,8 1	% 96,4 6	% 91,5 8	% 92,7 5
Mailegua / Aurrerakin itzulgarria	% 22,4 7	% 16,0 2	% 12,7 2	% 13,3 2	% 10,6 0	% 0,51	% 1,16	% 1,43	% 6,19	% 4,49
Abantaila edo salbuespen fiskala	% 0,45	% 0,00	% 1,16	% 0,54	% 0,00	% 2,23	% 0,09	% 1,44	% 1,60	% 1,74
Bermea	% 0,10	% 0,13	% 0,00	% 0,12	% 0,03	% 1,40	% 2,69	% 0,00	% 0,00	% 0,00
Beste batzuk	-	-	-	-	-	-	% 3,25	% 0,67	% 0,63	% 1,01

Iturria: geuk egina, SARlren eta EAE-DEOren datuetan oinarrituta.

COVID-19aren eta Krisiaren aldi baterako esparruaren laguntzak barne hartzen ditu.

1.1. Jakinarazitako laguntzak

- (50) **Jakinarazitako laguntzei** dagokienez, eta erreferentziatzat hartuta SARIn EAeri dagokionez dauden datuak soilik, ikusten da emandako laguntza ia guztiak aurrez jakinarazi behar ez diren laguntzak direla. **2015-2024** aldian emandako laguntzen bolumen osoaren %0,37 soilik

jakinarazi zaizkio Europako Batzordeari eta baimendu ditu, eta **% 99,63 a posteriori komunikatu zaizkio, Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendua betez** eman baitira.

Aldi horretan jakinarazi beharreko laguntzak hauek izan dira:

- SA.40885 – Sozietateen gaineko zergaren kuota likidoaren kenkaria produkzio zinematografikoetarako eta ikus-entzunezkoetarako (Bizkaia)³¹. 2015ean jakinarazia; 2020ko abenduaren 31ra arte indarrean.
- SA.47595 – Bideratu Berria Programa³². 2017ko otsailean jakinarazia; 2020ko abenduaren 31ra arte indarrean.
- SA.44942 – Euskarazko tokiko komunikabideentzako laguntzak³³. 2016ko martxoan jakinarazia; 2019ko maiatzaren 31ra arte indarrean.
- SA.61465 – Bideratu Berria Programa (SA.47595 laguntzaren luzapena)³⁴. 2021eko urtarrilaren 22an jakinarazia; 2023ko abenduaren 31ra arte indarrean.
- SA.102040 – Ikus-entzunezko produkzioetarako eta arte eszenikoen eta musikalen zuzeneko ikuskizunetarako kenkari fiskala Bizkaian³⁵ – aldaketa. 2022ko otsailaren 15ean jakinarazia; 2028ko abenduaren 31ra arte indarrean.
- SA.102370 – ECON – COVID-19 Euskadi Kaudimen Programa³⁶. 2022ko martxoaren 23an jakinarazia; 2022ko ekainaren 30era arte indarrean.
- SA.107200 – Ikus-entzunezko produkzioetarako eta arte eszenikoen eta musikalen zuzeneko ikuskizunetarako kenkari fiskala Gipuzkoan³⁷. 2023ko apirilaren 20an jakinarazia; 2028ko abenduaren 31ra arte indarrean.

³¹ https://www.bizkaiaicinema.eus/PDF/ca_CE_C_2015_5032_final.pdf

³² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1110\(02\)&rid=1](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1110(02)&rid=1)

³³ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016XC1007\(01\)&from=SK](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016XC1007(01)&from=SK)

³⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0813\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0813(04))

³⁵ Laguntzen araubideak aldatu egiten du lehendik zegoen eta barne-merkatuarekin bateragarria zen laguntzen araubidea: SA.40885 (2015/N) estatu-laguntza – Produkzio zinematografikoetarako eta ikus-entzunezkoetarako kenkari fiskala Bizkaian. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202400671

³⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0520\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0520(03))

³⁷ Laguntzen araubideak aldatu egiten du lehendik zegoen eta barne-merkatuarekin bateragarria zen laguntzen araubidea: SA.53605 HAC laguntza – Ikus-entzunezko lanetarako pizgarri fiskalak (Gipuzkoa) eta SA.102639 HAC laguntza – Ikus-entzunezko lanetarako pizgarri fiskalak – Gipuzkoa. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202400671

- SA.107201 – Ikus-entzunezko produkzioetarako eta arte eszenikoen eta musikalen zuzeneko ikuskizunetarako kenkari fiskala Araban³⁸. 2023ko apirilaren 20an jakinarazia; 2028ko abenduaren 31ra arte indarrean.
- SA.107242 – Handitu Innova 2023 Programa³⁹. Nekazaritza-ekoizpen primarioko berrikuntza teknologikoarekin lotutako inbertsio handietarako laguntza. 2023ko apirilaren 25ean jakinarazia; 2027ko abenduaren 31ra arte indarrean.
- SA.107308 – Handitu Egurra 2023 Programa⁴⁰. Basogintzako produktuak eraldatzeko eta merkaturatzeko laguntzak. 2023ko apirilaren 28an jakinarazia; 2027ko abenduaren 31ra arte indarrean.
- SA.116001 – Handitu Egurra 2023 Programa⁴¹. (SA.107308 [2024/N] araubidearen aldaketa: Basogintza-produktuak eraldatzeko eta merkaturatzeko laguntzak [Handitu Egurra 2023 Programa]). 2023ko irailean jakinarazia; 2027ko abenduaren 31ra arte indarrean.
- SA.112313 – Bideratu Berria 2020 Programa⁴² (ETEak berregituratzen laguntzeko araubidearen luzapena, SA.61465 [2021/N]). 2024ko otsailean jakinarazia; 2025eko abenduaren 31ra arte indarrean.

2. Espainiarekin eta Europar Batasunarekin alderaketa. 2015-2022

- (51) Atal honetan, alderaketa bat jasotzen da, EAEn 2015-2022 aldian emandako estatu-laguntzen eta Espainiak eta EB-27ak emandako laguntzen datuen artekoa⁴³.

Erabilitako datuen iturriak hauek dira: State Aid Reporting Interactive (SARI) datu-basea; EAEko Dirulaguntzen Erregistro Orokorra (EAE-DEO); eta MLBNk Espainiako 2024ko laguntza publikoei buruz argitaratutako azken txostena. Txosten horretako datu estatistikoak Europako Batzordearen estatu-laguntzen markatzailetik datoz, 2022. urteari dagozkion datu finkatuekin⁴⁴.

³⁸ Laguntzen araubideak aldatu egiten du lehendik zegoen eta barne-merkatuarekin bateragarria zen laguntzen araubidea: SA.56287 laguntza – CULT – Ikus-entzunezko lanetarako pizgarri fiskalak (Araba). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:C_202400679

³⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52023AS107242>

⁴⁰ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=OJ:C_202300238

⁴¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202407247

⁴² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=OJ:C_202406011

⁴³ Europako Batzordearen estatu-laguntzen markatzaileak adierazten duen bezala, Erresuma Batuak, EBren eta Erresuma Batuen arteko Erretiro-akordioarekin bat etorritik, 2021eko urtarrilaren 1etik aurrera –akordio hori erabat operatiboa denean– hauek jakinarazi behar ditu soilik: (i) Ipar Irlandaren eta EBren arteko merkataritzari eragiten dioten neurriak; eta (ii) EBko funtsek esku hartzen duten araubideak. 2021ean, laguntza horiek 2.700 milioi eurokoak izan ziren.

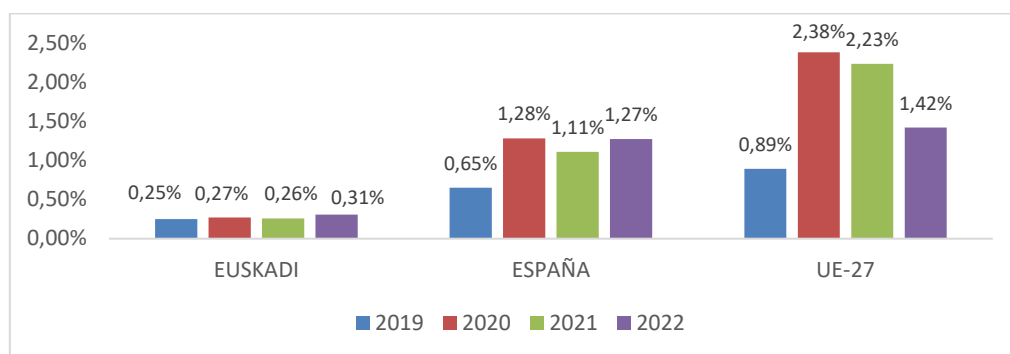
⁴⁴ Merkaturaren eta Lehiaren Batzorde Nazionalaren laguntza publikoei buruzko urteko txostenek adierazten duten bezala, «*aurreko ekitaldietako estatu-laguntzen markagailuko datuak berrikusi egiten dira a posteriori, eta, beraz,*

- (52) Lehenik eta behin, kontuan hartu behar da COVID-19aren aldi baterako esparruari eta Krisiaren aldi baterako esparruari buruzko laguntzek eragin handia izaten jarraitu dutela 2022ko estatu-laguntzetan. Hala ere, eragina desberdina izan da alderatutako hiru eremuetan (EAE, Espainia eta EB-27), hurrengo grafikoetan ikusten den moduan.

3. grafikoan, pandemiaren aurreko (2019) eta ondorengo urteetan (2020, 2021 eta 2022) laguntza erregularrek BPGan izandako pisua konparatzen da.

EAEko laguntza erregularrek BPGarekiko duten pisua hamarren batzuk igo da 2019-2022 aldian; hala ere, Espainian eta EB-27an baino askoz maila baxuagoan mantendu da aldi osoan zehar. Espainian, eta bereziki EB-27an, gorakada handia ikusten da 2020an, laguntza ekonomikoko salbuespenezko neurriei lotuta; EAEn, aldiz, igoera oso txikia izan da. Nolanahi ere, **BPGaren ehuneko gisa neurtutako laguntzak pandemiaren aurreko mailen gainetik mantentzen dira hiru eremuetan: EB-27, Espainia eta EAE.**

3. grafikoa. Laguntza erregularrek BPGarekiko duten pisua EAEn, Espainian eta EB-27an (2019-2022)

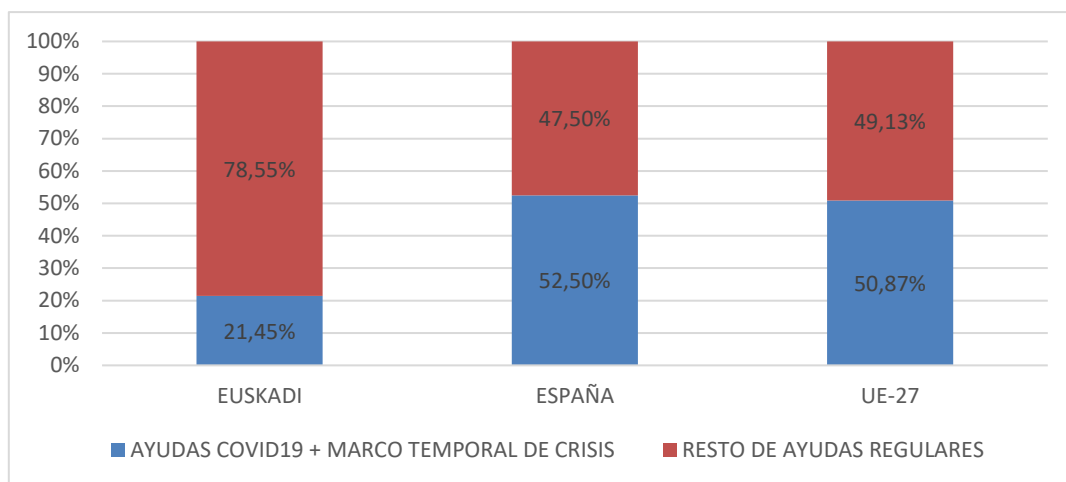

Iturria: Geuk egina, SARIren datuak eta MLBNren 2023ko laguntza publikoei buruzko txostena oinarri hartuta. 2020-2022an, COVID-19 laguntzak eta Krisiaren aldi baterako esparrua barne hartzen ditu.

- (53) Beraz, 2020tik aurrera, bi kategoria nagusi bereizi daitezke laguntza erregularren artean: i) COVID-19 laguntzak eta Krisiaren aldi baterako esparrua –pandemiaren hasieran agertu ziren eta 2021ean jarraitu egin zuten–; eta ii) Gainerako laguntza erregularrak –SARIn jasotako laguntzak, EAEren kasuan–.
- (54) 4. grafikoan, COVID-19aren aldi baterako esparrura eta Krisiaren aldi baterako esparrura bildutako laguntzen eta Gainerako laguntza erregularren arteko banaketa aztertzen da, hiru eremuetan.

aldeak egon daitezke txosten honetan argitaratutako datuen eta aurreko ekitaldietako datuen artean. Bestalde, BPGarekin lotuta erabiltzen diren datuei dagokienez, agintari eskudunek berrikusi egiten dituzte gero; horrenbestez, hor ere aldaketa txiki batzuk egon daitezke aurreko urteetan erabilitako zenbait taula eta grafikotan, eta litekeena da urte horiei buruzko datuak ez etortzea bat haietan argitaratutakoekin».

4. grafikoa. COVID-19 laguntzen eta Krisiaren aldi baterako esparruko laguntzen eta Gainerako laguntza erregularren arteko banaketa EAEn, Espainian eta EB-27an (2022)

Iturria: Geuk egina, SARIren datuetan eta MLBNren 2024ko laguntza publikoei buruzko txostenean oinarrituta.

- (55) **EAEn, laguntza gehienak Gainerako laguntza erregularrak kategoriari dagozkio (% 78,55); aldiz, guztizkoaren % 21,5 soilik kokatzen dira COVID-19aren eta Krisiaren aldi baterako esparruko neurrien barruan.** Alabaina, bai Espainian eta bai EB-27an, banaketa askoz orekatuagoa da: laguntzen erdia, gutxi gorabehera, **aldi baterako esparruetatik dator (% 52,5 Espainian eta % 50,9 EB-27an)**, eta beste erdia Gainerako laguntza erregularretatik.
- (56) Laguntza publikoei buruzko LEA/AVCren aurreko txostenen serie historikoa ez apurtzearen, eta COVID-19aren eta Krisiaren aldi baterako esparruaren laguntzek duten garrantzi handia dela-eta, zati hau bi ataletan egituratu dugu: (i) COVID-19aren laguntza erregularrak eta Krisiaren aldi baterako esparrua; eta (ii) Gainerako laguntza erregularrak.

2.1. COVID-19aren laguntza erregularrak eta Krisiaren aldi baterako esparrua

- (57) 2023ko estatu-laguntzen markatzailean adierazitakoaren arabera, EB-27ak, oro har, 115.982 milioi euroko laguntzak eman zituen 2022ko ekitaldian COVID-19aren eta Krisiaren aldi baterako esparruan, eta horietatik % 7,75 egokitu zitzaizkion Espainiari (8.990 milioi euro)⁴⁵. Bestalde, EAEn emandako laguntzak 57,13 milioi eurokoak izan ziren 2022an.
- (58) COVID-19ko eta Krisiaren aldi baterako esparruko neurriek BPGarekiko daukaten pisuari dagokionez, EAEn emandako laguntzak BPGaren % 0,07 eskas dira, eta Espainiako (% 0,67) eta EB-27ko (% 0,72) zifretatik oso azpitik daude.

⁴⁵ Zifra horiek laguntza-elementuei egiten diete erreferentzia; zertxobait desberdinak dira zenbateko nominalekiko, MLBNren 2024ko laguntza publikoei buruzko urteko txostenaren arabera.

- (59) Erabilitako laguntza-tresnei dagokienez, **EAEn laguntzaren % 100 zuzeneko dirulaguntzen bidez eman zen; Espainian**, berriz, laguntzen % 71 beste tresna batzuen bidez bideratu ziren, eta **laguntzen % 12,5 soilik eman ziren dirulaguntza gisa. EB-27an**, gehien erabilitako laguntza-tresnak **dirulaguntzak (% 28,9)** eta kapitaleko partaidetza (% 28,5) izan dira.

2.2. Gainerako laguntza erregularrak

- (60) Ondoren, gainerako laguntza erregularren bilakaeraren analisia egiten da; hau da, laguntza publikoei buruzko aurreko txostenetan (SARI) jasotako laguntzak.
- (61) Hurrengo koadroan jasotzen da EAEko, EB-27ko eta Espainiako laguntza erregularren **2015-2022 denbora-bilakaera**, aldi baterako esparruetara bildutako laguntzak kanpoan utzita. Ikusten denez, **2022an EAEn gora egin dute Gainerako laguntza erregularrek (aurreko ekitaldian % 0,20 izatetik gaur egun % 0,24 izatera)**. Gauza bera gertatu da **Espainian**, 2022an nabarmen handitu baitira (**% 0,49tik % 0,60ra**). **EB-27an**, ordea, **beherakada** gertatu da (**aurreko ekitaldiko % 0,99tik 2022ko % 0,70era**).
- (62) Horrez gain, ikusten da Gainerako laguntza erregularren ehunekoa BPGarekiko 2022an askoz moderatuagoa dela EAEn, emandako laguntzen kasuan, (% 0,24), Espainian (% 0,60) eta EB-27an baino (% 0,70).
- (63) Gainerako laguntza erregularren bolumenaren bilakaerari dagokionez –COVID-19 laguntzarik eta Krisiaren aldi baterako esparrurik gabe–, esan behar da EAEn goranzko joera egon zela 2018ra arte (BPGaren % 0,26), baina 2019an apurtu egin zela joera hori eta behera egiten hasi zela, harik eta 2021ean BPGaren % 0,20ra iritsi arte; ondoren, % 0,24ra igo zen 2022an.

Espainian, BPGarekiko bilakaera gero eta handiagoa izan da 2015etik 2022ra bitartean (BPGaren % 0,60ra iritsi arte).

EB-27an, BPGarekiko goranzko bilakaera ikusten da 2015az geroztik, 2020an BPGaren % 1,02ra iritsi arte; joera hori apurtu egin zen 2021ean, BPGaren % 0,99raino jaitsiz, eta 2022an beherakada handia izan zuen, BPGaren % 0,70era arte.

7. koadroa. EAEko, Espainiako eta EB-27ko gainerako laguntza erregularren bilakaera (2015-2022)

			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
E U S K A D I	Ayudas regulares	Milli €	125,06	161,84	191,03	197,89	198,66	163,11	153,19	209,21
		% PIB	0,18%	0,23%	0,26%	0,26%	0,25%	0,23%	0,20%	0,24%
	Ayuda horizontal	Milli €	112,18	141,79	152,19	181,43	192,20	155,09	139,89	177,58
		% PIB	0,16%	0,20%	0,21%	0,24%	0,24%	0,22%	0,18%	0,21%
		% Total	89,70%	87,61%	79,67%	91,68%	96,75%	95,08%	91,32%	84,89%
	Ayuda sectorial	Milli €	12,88	20,06	38,84	16,47	6,46	8,02	13,30	31,62
		% PIB	0,02%	0,03%	0,05%	0,02%	0,01%	0,01%	0,02%	0,04%
		% Total	10,30%	12,39%	20,33%	8,32%	3,25%	4,92%	8,68%	15,11%
		% Total	10,30%	12,39%	20,33%	8,32%	3,25%	4,92%	8,68%	15,11%
E S P A Ñ A	Ayudas regulares	Milli €	3.025,02	3.122,23	3.890,94	5.062,23	5.914,16	5.527,66	5.953,53	8.134,62
		% PIB	0,28%	0,28%	0,33%	0,42%	0,47%	0,49%	0,49%	0,60%
	Ayuda horizontal	Milli €	1.573,84	1.895,81	2.584,15	4.036,78	4.816,18	4.561,37	4.522,28	6.196,28
		% PIB	0,15%	0,17%	0,22%	0,34%	0,38%	0,41%	0,37%	0,46%
		% Total	52,03%	60,72%	66,41%	79,74%	81,43%	82,52%	75,96%	76,17%
	Ayuda sectorial	Milli €	1.451,18	1.226,43	1.306,79	1.025,46	1.097,99	966,29	1.431,25	1.938,34
		% PIB	0,13%	0,11%	0,11%	0,08%	0,09%	0,08%	0,12%	0,14%
		% Total	47,97%	39,28%	33,59%	20,26%	18,57%	17,48%	24,04%	23,83%
		% Total	47,97%	39,28%	33,59%	20,26%	18,57%	17,48%	24,04%	23,83%
U E - 2 7	Ayudas regulares	Milli €	92.448,63	101.349,32	117.990,99	122.486,45	131.892,32	137.879,68	146.208,04	111.998,86
		% PIB	0,75%	0,80%	0,90%	0,90%	0,94%	1,02%	0,99%	0,70%
	Ayuda horizontal	Milli €	78.854,92	88.978,04	98.585,20	108.845,51	116.028,51	122.149,62	128.008,76	93.243,43
		% PIB	0,64%	0,70%	0,75%	0,80%	0,83%	0,90%	0,87%	0,58%
		% Total	85,30%	87,79%	83,55%	88,86%	87,97%	88,59%	87,55%	83,25%
	Ayuda sectorial	Milli €	13.593,71	12.371,27	19.405,79	13.640,94	15.863,81	15.730,06	18.199,28	18.755,42
		% PIB	0,11%	0,10%	0,15%	0,10%	0,11%	0,12%	0,12%	0,12%
		% Total	14,70%	12,21%	16,45%	11,14%	12,03%	11,41%	12,45%	16,75%
		% Total	14,70%	12,21%	16,45%	11,14%	12,03%	11,41%	12,45%	16,75%

Fuente: elaboración propia a partir de los datos de SARI e Informe Ayudas Públicas CNMC 2024

No incluye las ayudas COVID-19 y Marco Temporal de Crisis

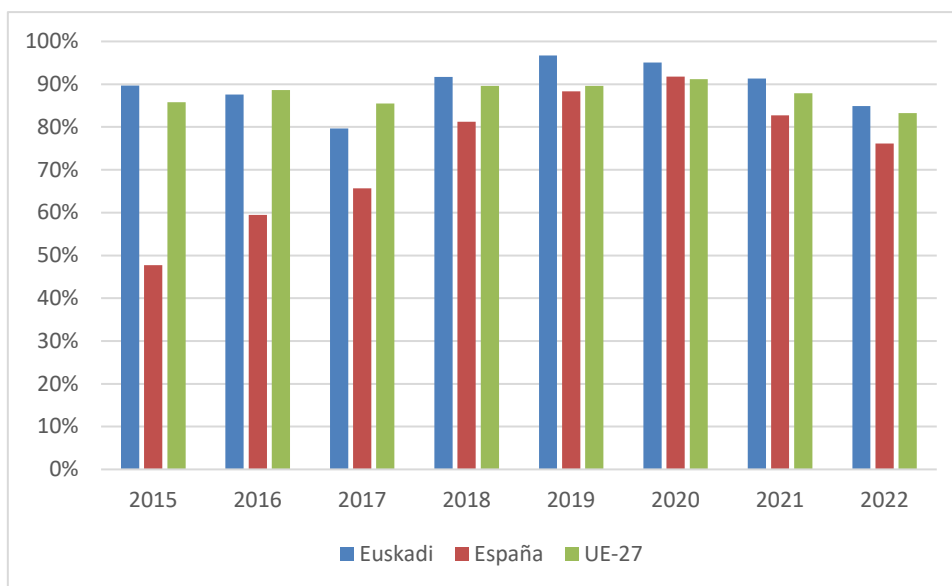
(64) Koadroan, halaber, **laguntza erregularren sailkapena** jasotzen da: alde batetik, **laguntza sektorialak**, zeinak sektore ekonomiko espezifikoetara bideratuta dauden; eta, bestetik, **laguntza horizontalak**, zeinak ez dauden sektore ekonomiko jakin batzuetara mugatuta. Printzipioz, laguntza sektorialeak ahalmen distortsionatzaile handiagoa dute laguntza horizontalek baino; horregatik, Europako Batzordeak laguntzen arloan duen helburuetako bat da laguntza sektorialen pisua murriztea.

(65) **Laguntza sektorialeak bai EAEn eta bai Espainian zertxobait gora egin dute 2021ean eta 2022an BPGarekiko duten pisuan**; hala, apurtu egin dute aurreko urteetako beheranzko bidea. EB-27aren esparruan, ehuneko hori egonkor mantentzen da.

Datu hori grafikoan ikusten da. Bertan, gainera, nabarmentzen da 2020tik aurrera laguntza horizontalak murriztu egin duela EAEko laguntza erregularren guztizkoan duen pisua, Espainian eta EB-27an bezala, eta, horrenbestez, laguntza sektorialak aurrera egin duela.

Bestalde, kontuan hartuz gero **laguntza horizontalek laguntzen guztizkoan duten pisua**, laguntza horizontalen ehunekoa handiagoa da **EAEn (% 84,89) Espainian baino (% 76,17)**, eta **EB-27koaren antzekoa (% 83,25)**.

5. grafikoa. Laguntza horizontalaren bilakaera gainerako laguntza erregularren guztizkoarekiko EAEn, Espainian eta EB-27an (2015-2022)

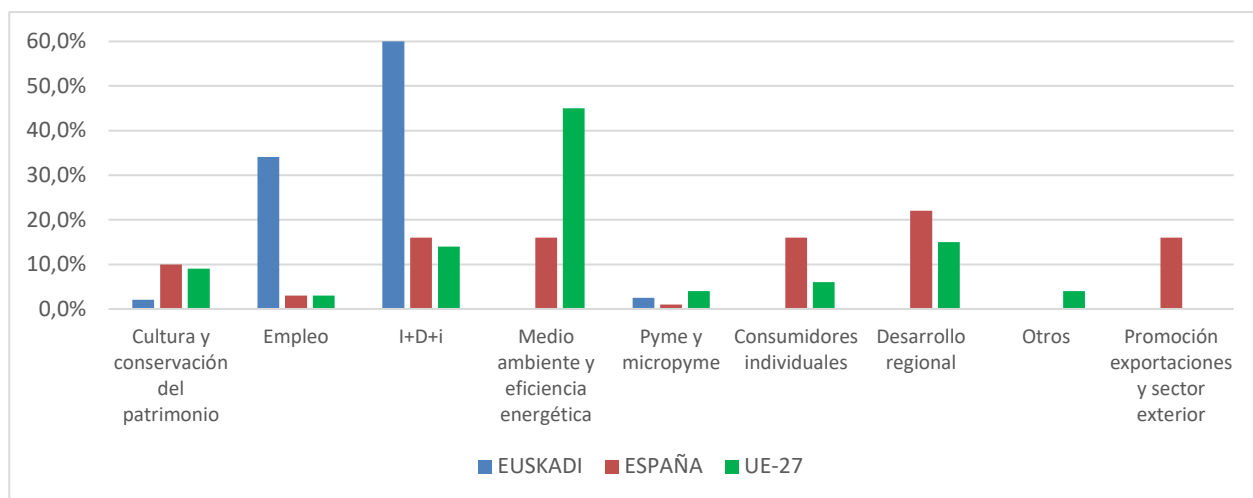
Iturria: Geuk egina, SARIren datuetan eta MLBNren 2024ko laguntza publikoei buruzko txostenean oinarrituta. Ez ditu barnean hartzen COVID-19aren laguntzak eta Krisiaren aldi baterako esparrua.

- (66) **Laguntza horizontalen helburuei dagokienez**, 6. grafikoan ikusten den bezala, heterogeneotasun nabarmena dago EAEn, Espainiaren eta EB-27aren artean.

Alderik nabarmenenak bi arlotan hautematen dira: batetik, enplegurako laguntzetan, zeren EAEn laguntzaren % 34 hartzen baitute, eta Espainian eta EB-27an, berriz, % 3; eta, bestetik, I+G+Brako laguntzetan, EAEn % 61,2 baitira, eta Espainian eta EB-27an, berriz, % 16 eta % 14, hurrenez hurren. Aitzitik, ingurumenaren eta energia-efizientziaren arloko laguntza askoz maila apalagoetan dago EAEn (% 0,1), Espainiarekin (% 16) eta EB-27arekin (% 45) alderatuta.

- (67) Beraz, **EAEn laguntzen pisu handiena I+G+Brako laguntzek (% 61,2) dute; Espainian**, berriz, laguntza gehien jasotzen dituen arloa **eskualde-garapena da (% 22), eta EB-27an** laguntzen ehuneko handiena biltzen duen helburua ingurumenarena eta **energia-efizientziarena da (% 45).**

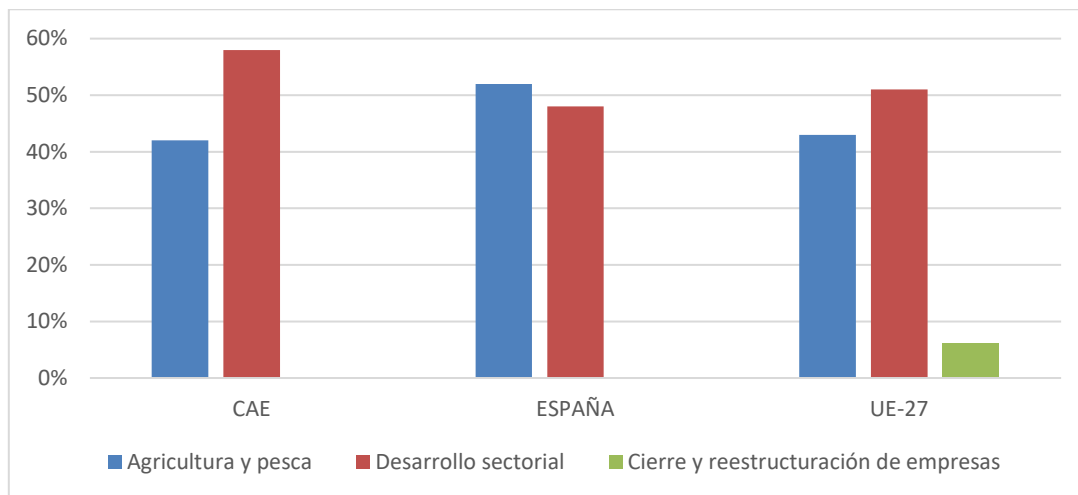
6. grafikoa. Laguntza horizontalaren banaketa helburuen arabera EAEn, Espainian eta EB-27an. 2022

Iturria: Geuk egina, SARIren datuetan eta MLBNren 2024ko laguntza publikoei buruzko txostenean oinarrituta. Ez ditu barnean hartzen COVID-19aren laguntzak eta Krisiaren aldi baterako esparrua.

- (68) **Laguntza sektorialen helburuei** dagokienez, aipatu behar da EAEn laguntza gehienak garapen sektorialera bideratzen direla (% 58), baina, hala ere, aurreko ekitaldiarekin alderatuta gehikuntza ikusten dela nekazaritzara eta arrantzara bideratutako laguntzetan, guztizkoaren % 42 izatera iritsi baitira. EBN ere laguntza gehiago bideratzen dira garapen sektorialera (% 51 inguru), nekazaritzara eta arrantzara baino (% 43). Bestalde, Espainian garapen sektorialera zuzendutako laguntzek pisu handiagoa dute (% 48) nekazaritzara eta arrantzara bideratutako laguntzek baino (% 31).

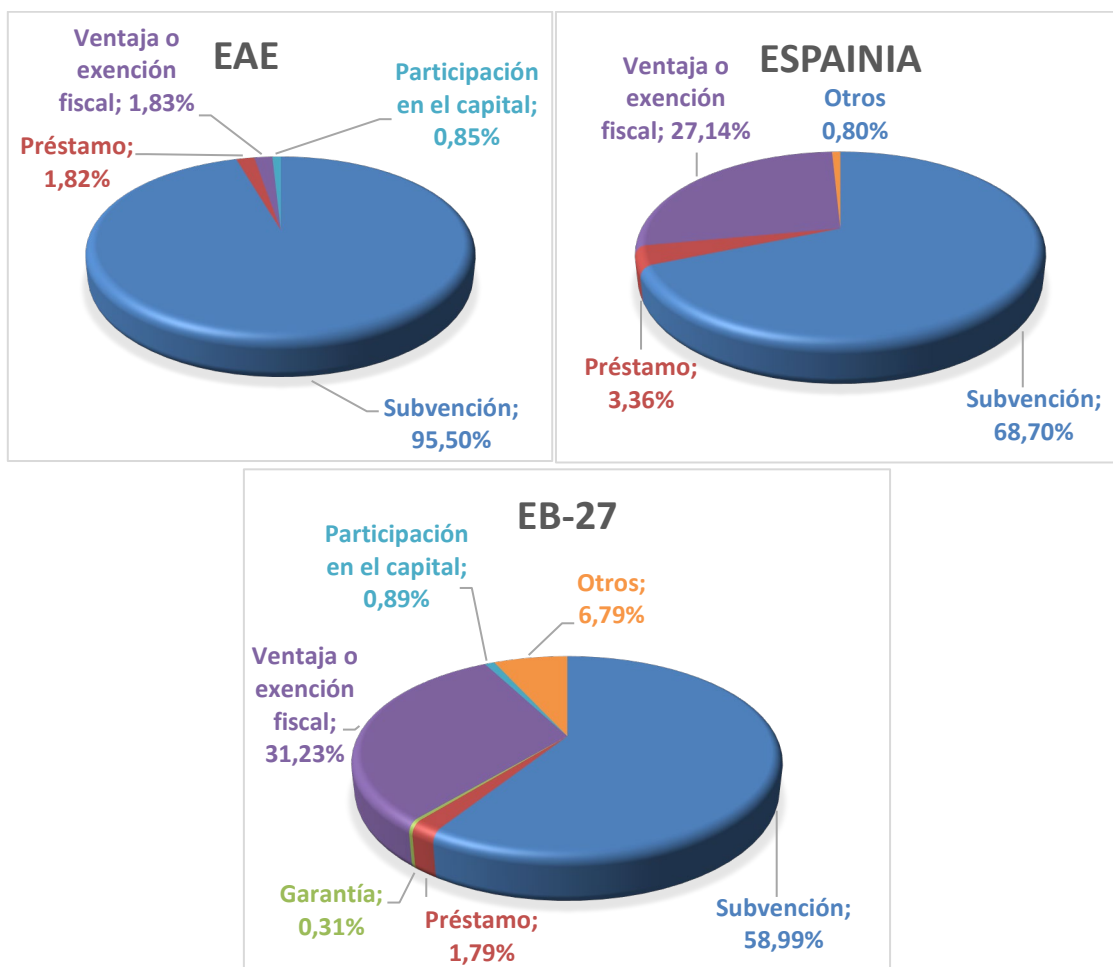
7. grafikoa. Laguntza sektorialaren banaketa helburuen arabera. 2022

Iturria: Geuk egina, SARIren datuetan eta MLBNren 2024ko laguntza publikoei buruzko txostenean oinarrituta. Ez ditu barnean hartzen COVID-19aren laguntzak eta Krisiaren aldi baterako esparrua.

- (69) Gainerako laguntza erregularren (SARI) analisiarekin amaitzeko, gehien erabilitako **laguntza-tresnak** jasotzen dira grafikoan.

8. grafikoa. EAEn, Espainian eta EB-27an erabilitako laguntza-tresnak. 2022

Iturria: Geuk egina, SARIren datuetan eta MLBNren 2024ko laguntza publikoei buruzko txostenean oinarrituta. Ez ditu barnean hartzen COVID-19aren laguntzak eta Krisiaren aldi baterako esparrua.

- (70) 8. grafikoan, 2022an EAEn, Espainiaren eta EB-27aren artean egondako aldeak ikus daitezke. **Hiru eremuetan, dirulaguntza da gehien erabilitako tresna, baina EAEn askoz gehiago (% 95,50) Espainian (% 68,70) eta EB-27an (% 58,99) baino.** EAEn, abantaila fiskalek eta maileguez oso presentzia urria dute (% 1,8). Espainian eta EB-27an gehien erabiltzen den bigarren tresna abantaila fiskala da: % 27,14 eta % 31,23, hurrenez hurren.

3. De minimis laguntzak

- (71) Txosten honetan jada aipatu den bezala, Europako Batzordeak ez ditu estatu-laguntza gisa kalifikatzen estatu kideek beren enpresei emandako zenbait laguntza, mugatuak direlako lehiari dituzten ondorioak. Horrelakoak *de minimis* laguntzak direla esaten da. Hiru urteko edozein alditan 300.000 euroko gehieneko muga gainditzen ez duten laguntzak dira.
- (72) EBko laguntza-markatzailearen metodologiak ez ditu jasotzen **de minimis laguntzak**; nolana ere, garrantzia dute laguntza horiek, beren bolumen agregatua kontuan hartzen badugu. Euskal Autonomia Erkidegoko Dirulaguntzen Erregistro Orokorretik (EAE-DEO) ateratako datuetatik

abiatuta, adieraz dezakegu 2024ko urtarrilaren 1etik abenduaren 31ra bitartean emandako laguntzak agertzen direla, orotara 86,22 milioi eurokoak.

Hori EAEko 2024ko BPGaren % 0,09 da. Laguntza erregularren guztizkoari dagokion BPGaren % 0,35 kontuan hartuta, EAEko laguntza publikoak EAEko BPGaren % 0,44 izango lirateke 2024an.

- (73) Hurrengo koadroan, bi laguntza-moten bilakaera ikusten da 2022-2024 aldian. Laguntzen guztizko bolumena, BPGarekiko, egonkor mantentzen da aldi horretan, % 44 inguruan.

8. koadroa. EAEko *de minimis* laguntzen eta laguntza erregularren pisua BPGarekiko (2022-2024)

Laguntza-mota	2022	2023	2024
<i>De minimis</i> laguntzak	% 0,13	% 0,08	% 0,09
Laguntza erregularrak	% 0,31	% 0,35	% 0,35
Guztira	% 0,44	% 0,43	% 0,44

Iturria: geuk egina, SARiren eta EAE-DEOren datuetan oinarrituta.

COVID-19aren eta Krisiaren aldi baterako esparruaren laguntzak barne hartzen ditu.

V. ESTATU-LAGUNTZEN ARLOKO BERRITASUNAK EB-N

- (74) LEA/AVCK EAEko 2024ko estatu-laguntzei buruzko azken txostena egin zuenetik, neurri garrantzitsuak hartu ditu Europako Batzordeak, bai araugintzan, bai *soft law* arloan. Jarraian, labur-labur deskribatuko ditugu neurri nagusietako batzuk, blokeen arabera taldekatuta.

1. Nekazaritzako *de minimis* Erregelamendua

- (75) Europako Batzordeak, 2024ko abenduaren 10ean, **aldaketa** bat egin zuen nekazaritza-sektoreko *de minimis* Erregelamenduan (**Nekazaritzako *de minimis* Erregelamendua**) ⁴⁶.

Egindako eraldaketak aldaketa hauek jasotzen ditu:

- Hiru urtean, enpresa bakoitzeko *de minimis* laguntzen gehieneko muga 25.000 eurotik 50.000 eurora zabaltzea; besteak beste, faktore hauek islatzeko: lortutako esperientzia, merkatuaren bilakaera, azken urteotako ezohiko inflazio sektoriala eta Erregelamendua indargabetu arte aurreikusitako inflazioa.
- Muga nazionalak doitzea, zeinak estatu kideko nekazaritza-ekoizpenaren balioaren arabera kalkulatu diren. Muga nazionalak nekazaritza-ekoizpen nazionalaren % 1,5etik % 2ra eguneratu dira, eta erreferentzia-aldia 2012-2017tik 2012-2023ra zabaldu da. Horrela, aukera

⁴⁶ (EB) 2024/3118 ERREGELAMENDUA, BATZORDEARENA, 2024ko abenduaren 10ekoa, zeinaren bidez aldatzen baita (EB) 1408/2013 Erregelamendua, Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuaren 107. eta 108. artikulua nekazaritza-sektorean *de minimis* laguntzei aplikatzeari buruzkoa.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202403118

ematen da nekazaritza-ekoizpenaren balioaren igoera kontuan hartzeko, batez ere azken urteotan, eta zabaldu egiten da estatu kide guztientzako muga nazionala.

- Muga sektoriala kentzea, horrek estatu kideei eragotzi egin baitzien produktuen sektore bererako muga nazionalaren % 50etik gorako *de minimis* laguntzak ematea.
- Estatuko edo Europako *de minimis* laguntzen nahitaezko erregistro zentral bat sartzea. Horrek areagotu egingo du gardentasuna eta murriztu egingo ditu nekazariak –mikroenpresa dira gehienak– egin beharreko izapideak, gaur egun autodeklarazio-sistema erabiltzen baitute. Gainera, aurrerantzean ez dute betetze-autokontrolik egin beharko –gaur egun, erregistro zentral horiek borondatezkoak dira estatu kideentzat–.
- Nekazaritzako *de minimis* Erregelamendu berrikusiaren indarraldia 2032ko abenduaren 31ra arte luzatzea.

2. Industria Garbiaren aldeko Ituna bultzatzeko estatu-laguntzen esparrua (CISAF)

- (76) Europako Batzordeak, 2025eko ekainaren 26an, **Industria Garbiaren aldeko Ituna bultzatzeko estatu-laguntzen esparru berri bat** onetsi zuen (ingelesez, Clean Industrial Deal State Aid Framework edo **CISAF**), estatu kideek energia garbiak, deskarbonizazio industrial eta teknologia garbiak susta ditzaten.

CISAFek baldintza batzuk ezartzen ditu estatu kideek inbertsio eta helburu jakin batzuetarako laguntzak eman ditzaten, estatu-laguntzei buruzko EBko arauekin bat etorritik. Esparru horren arabera, Batzordeak baimendu egingo ditu estatu kideek industria garbia sustatzeko hartutako laguntza-araubideak, banakako laguntzak azkar ematea errazten baitu.

Esparruak sinplifikatu egiten ditu estatu-laguntzei buruzko arauak, bost eremu handitan:

- energia berriztagarriak eta erregai hipokarbonikoak erabiltzea;
- elektrizitatearen prezioak aldi baterako murriztea energia-konsumitzaile handientzat, elektrizitate garbi merkerantzko trantsizioa errazteko;
- lehendik dauden ekoizpen-instalazioak deskarbonizatzea;
- EBN teknologia garbiak fabrikatzeko gaitasuna sustatzea, eta
- energia garbian, deskarbonizazioan, teknologia garbietan, energia-azpiegituren proiektuetan eta ekonomia zirkularrari laguntzeko proiektuetan egindako inbertsioen arriskua murriztea.

CISAF 2030eko abenduaren 31ra arte egongo da indarrean, eta **ordeztu egiten du** 2022az geroztik indarrean dagoen **Krisiaren eta Trantsizioaren aldi baterako esparrua**.

3. Europako Batzordeak laguntzei buruz hartutako garrantzi bereziko erabakiak

- (77) 2024ko abenduaren 16an, Batzordeak Espainiaren estatu-laguntza bat onetsi zuen, Diamond Foundry Europe enpresari **maila erdieroaleko diamante sintetikoak ekoizten** laguntzeko⁴⁷.

Espainiak Diamond Foundry Europe enpresari Trujillon (Extremadura) fabrika berri bat sortzen laguntzeko zeuzkan planen berri eman zion Batzordeari. Fabrikak diamante sintetiko gordinezko olatak ekoitziko ditu, erreaktore plasmatikoen teknologia erabiliz. Diamante sintetikoak erdieroaleen industrian erabil daitezke, gaur egun erabiltzen diren beste baliabide batzuen alternatiba gisa, hala nola silizioa. Proiektuaren xedea da funtsezko sektoreen eskariari erantzutea, hala nola 5G sareei edo ibilgailu elektrikoei dagokienez. Neurriaren esparruan, laguntza izango da 81 milioi euroko zuzeneko dirulaguntza bat. Kalkulatzen da inbertsio osoa 675 milioi euro ingurukoa izango dela.

Batzordeak EBko estatu-laguntzei buruzko arauen arabera ebaluatu du laguntza; bereziki, kontuan hartu ditu EBFTren 107. artikuluko 3. apartatuaren a) letra –zeinak baimendu egiten dituen EBko eremu behartsuenen garapen ekonomikoa sustatzeko laguntzak– eta eskualde-helburuko estatu-laguntzei buruzko 2022ko gidalerroak.

- (78) 2025eko apirilaren 15ean, Batzordeak onetsi egin zituen Espainiaren estatu-laguntzak, **hidrogeno berriztagarriaren ekoizpena** bultzatzeko⁴⁸.

400 milioi euroko balioa duten estatu-laguntzen araubidea da, hidrogeno berriztagarria ekoizten laguntzeko, Europako Hidrogenoaren Bankuaren «enkanteak zerbitzu gisa» izeneko erremintaren bidez, enkanteak 2025ean ixteko asmoarekin. Araubideak lagundu egingo die EBko industriaren deskarbonizazioa bizkortzeko xedea duten Industria Garbiaren aldeko Itunaren helburuei, eta, horrez gain, indartu egingo ditu bai haren lehiakortasuna, bai REPowerEU Planaren helburuak (Errusiako erregai fosilekiko mendekotasuna murriztea eta trantsizio ekologikoa bizkortzea), bai EBren Hidrogenorako Estrategia ere.

Batzordeak EBko estatu-laguntzei buruzko arauen arabera ebaluatu du laguntza. Bereziki, kontuan hartu ditu, alde batetik, EBFTren 107. artikuluko 3. apartatuaren c) letra –zeinak estatu kideei aukera ematen dien jarduera ekonomiko zehatz batzuen garapena bultzatzeko, baldintza batzuk betez betiere–; eta, bestetik, klimaren, ingurumen-babesaren eta energiaren arloko estatu-laguntzei buruzko 2022ko gidalerroak.

⁴⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/ip_24_6409

⁴⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/ip_25_1059

4. Kontsulta publikoak

4.1. IEOZen berrikuspena, etxebizitza eskuragarriako sarbideari heltzeko

- (79) 2025eko ekainaren 5ean, Batzordeak **kontsulta bat egin zuen, IEOZetarako estatu-laguntzei buruzko arauak berrikustearren inguruan, etxebizitza eskuragarriako sarbidearen hobekuntzari heltzeko**⁴⁹.

Estatu-laguntzei dagokienez indarrean dauden arauak jarraikiz, estatu kideek hainbat modu dauzkate etxebizitza eskuratzen laguntzeko; bereziki, IEOZe buruzko arauak aukera ematen diete estatu-kideei pertsonarik behartsuenentzako gizarte-etxebizitzako neurriak aplikatzeko, inolako konpentsazio-mugarik gabe.

Dena den, estatu-laguntzei buruzko egungo arauak ez daude egokituta, eta estatu kideek ezin diete eraginkortasunez aurre egin etxebizitzaren eskuragarritasunari lotutako erronkei, gizarte-etxebizitzaz gaindi.

IEOZe buruzko arauen berrikuspen espezifikoaren helburua da premia horri heltzea eta, horrela, etxebizitza eskuragarrietan inbertsio berriak sustatzen laguntzea. Halaber, arauetako kontzeptu jakin batzuk sinplifikatu, eguneratu eta argitzea ere badu helburu berrikuspenak.

Ekarpenak aurkezteko epea 2025eko uztailaren 31n amaitu zen.

4.2. Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendu orokorraren berrikuspena

- (80) Europako Batzordeak **kontsulta publiko** bat abiarazi zuen 2025eko uztailaren 14an, **Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendu orokorraren berrikuspenaren** irismenari eta edukari buruzko ekarpenak biltzeko.

Erregelamendua 2014an onetsi zen. Geroztik, testua eguneratzen joan da Batzordea. Aldaketa berrienak, 2023an eginikoak, malgutasun handiagoa eman zien estatu kideei klima-neutraltasunerantzko eta zero industria garbierantzko trantsizioarako gako-sektoreak babesteko.

Gaur egungo berrikuspenaren helburua da burokrazia murriztea, bai enpresentzat, bai estatu kideentzat, eta industriari behar duen laguntza ematea. Batzordea ebaluatzen ari da aipatutako erregelamendua are gehiago sinplifikatzeko eta eguneratzeko aukera, EBren Lehiakortasun-iparrorrazarekin eta Industria Garbiaren aldeko Itunarekin bat etorritik.

Kontsulta publikoaren helburua da informazioaz gain alderdi interesdunen iritziak biltzea, erregelamenduaren aplikazioari eta interpretazioari buruz. Erreakzioek lagundu egingo diote

⁴⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1355

Batzordeari enpresen administrazio-karga murrizteko aukerak aztertzen, estatu-laguntzei buruzko arauak harmonizatzen eta laguntza-neurrien ebaluazioa bizkortzen.

Kontsultak beste hauek ere biltzen ditu: nekazaritza-ekoizpen primarioaren, arrantzaren eta akuikulturaren sektoreetan estatu-laguntzez arduratzen diren agintariek gai horri buruz dituzten iritzia⁵⁰.

Galdetegiarri erantzuteko epea 2025eko urriaren 6an amaituko da.

VI. ONDORIOAK

LEHENENGOA: Txostenak honako hauek jasotzen ditu: EAEk 2024an emandako laguntza publikoei buruzko datuak, 2015-2024 aldian izandako bilakaera eta Espainiarekiko eta EB-27a osatzen duten estatu kideekiko alderaketa 2015-2022 aldian.

BIGARRENA: EAEn 2015-2024 aldian emandako laguntzen bolumen osotik soilik % 0,37 jakinarazi zaizkio Europako Batzordeari eta haren baimena jaso dute; aldiz, % 99,63 *a posteriori* komunikatu dira, Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamenduari jarraikiz eman baitira.

HIRUGARRENA: 2024an, EAEk emandako laguntzak bildu dira Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendura edota aldi baterako esparruetara (COVID-19aren aldi baterako esparrua, pandemiaren ondorioz ekonomian jazotako nahasmendu larriak konpontzeko xedearekin onetsia; eta Krisiaren eta Trantsizioaren aldi baterako esparrua, Errusiak Ukrainaren aurka egindako eraso-gerraren eragina arintzeko onetsia).

2024an aldi baterako bi esparruetan emandako laguntzak zenbateko osoaren % 4,8 izan dira.

LAUGARRENA: Ikuspegi estatistikotik, EAEk emandako laguntza erregularrak bere BPGaren % 0,35 izan dira 2024an. Horien barruan, laguntza horizontalak –zeinak ahalmen distortsionatzaile txikiagokoak diren– orotara emandako laguntzaren % 85,6 izan dira 2024an.

De minimis laguntzak ez dira estatu-laguntzat jotzen, baina garrantzi handikoak dira. Izan ere, haien bolumen agregatua kontuan hartuta, eta laguntza erregularrekin batuz gero, EAEko laguntza publikoak bertako BPGaren % 0,44koak izango lirateke.

BOSGARRENA: EAEn 2024an emandako laguntzen helburuei dagokienez, I+G+Bra bideratutako laguntzen ehuneko handia nabarmentzen da (% 60,4). Garrantzitsuak dira, halaber, enplegurako

⁵⁰ Kontuan hartu behar da Kategorien Araberako Salbuespenen Erregelamendu Orokorra, salbuespenez, nekazaritza-ekoizpen primarioaren eta arrantzaren nahiz akuikulturaren sektoreei soilik aplikatzen zaiela (1.3.a] eta b] artikulua). Beraz, ekimen hau erregelamendu zehatz horren berrikuspenari dagokio, eta ez nekazaritzari, basogintzari, arrantzari eta akuikulturari aplikatu beharreko salbuespen-erregelamendu espezifikoen berrikuspenari (2022/2472 eta 2022/2473 erregelamenduak).

laguntzak (% 24,8), ETEak (% 10,6), kulturarako eta ondarearen kontserbaziorako laguntzak, ekintzailetzarako laguntzak, eta ingurumenerako eta energia-efizientziarako laguntzak.

SEIGARRENA: Espainiako eta EB-27ko 2022ko datuekin alderatuz gero, EAEn laguntzaren ehuneko handienak I+G+B du helburu (% 61,2); Espainian, aldiz, eskualde-garapena da nagusi (% 22); eta EB-27an, azkenik, ingurumenaren eta energia-efizientziaren helburuak jasotzen du laguntzen ehunekorik handiena (% 45).

ZAZPIGARRENA: Berritasun arautzaileei dagokienez, adierazi behar da Europako Batzordeak, 2025eko ekainaren 26an, estatu-laguntzen esparru berri bat onetsi zuela, Industria Garbiaren aldeko Ituna bultzatzeko (ingelesezko siglen arabera, CISAF), estatu kideek energia garbiak, deskarbonizazio industrialak eta teknologia garbiak sustatzen lagundu dezaten. CISAF 2030eko abenduaren 31ra arte egongo da indarrean, eta ordeztu egiten du 2022az geroztik indarrean dagoen Krisiaren eta Trantsizioaren aldi baterako esparrua.

Nabarmendu behar da, gainera, Europako Batzordeak nekazaritza-sektoreko *de minimis* Erregelamenduaren aldaketa bat onetsi zuela 2024ko abenduaren 10ean. Aldaketa horren bidez, 25.000 eurotik 50.000 eurora zabaldu zuen hiru urtean enpresa bakoitzeko *de minimis* laguntzen gehieneko muga, besteak beste faktore hauek islatzeko: lortutako esperientzia, merkatuaren bilakaera, azken urteotako ezohiko inflazio sektoriala eta Erregelamendua indargabetu arte aurreikusitako inflazioa. Nekazaritzako *de minimis* Erregelamendu berrikusiaren baliozkotasuna 2032ko abenduaren 31ra arte luzatzen da.